

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO



*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III Nr. 14 (49) 1952

BIURO HANDLU ZAGRANICZNEGO

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y
/ważniejsze informacje/

I	POLITYKA GOSPODARCZA	str.
	Związek Radziecki	Triumf pokojowej pracy 1
	Albania	Plan na rok 1952 3
	Bulgaria	Handel z krajami Bliskiego Wschodu 4
	Niemiecka Rep. Demokratyczna	Eksport szkła i ceramiki w 1951 r. 9
	Rumunska Rep. Ludowa	Rumunia oferuje zboża i pasze 10
	Węgierska Rep. Ludowa	W siódma rocznice wyzwolenia 12
	Finlandia	Sytuacja gospodarcza 15
	Francja	Sytuacja gospodarcza 17
	Szwajcaria	Sytuacja gospodarcza 23
	Szwecja	Sytuacja gospodarcza 26
	Wielka Brytania	Sytuacja gospodarcza 28
		Fiasko "planu Colomba" 31
	Egipt	Sytuacja gospodarcza 33
	Indonezja	Handel zagraniczny 36
	Japonia	Sytuacja gospodarcza 39
	Stany Zjednoczone A.P.	Sytuacja gospodarcza 47
	Urugwaj	Sytuacja gospodarcza 50
II	UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE	53
III	REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH	61
IV	C I A	69

Z A Ł A C Z N I K I

- 1/ Organizacja handlu zagranicznego na Węgrzech
- 2/ Zatoka Perska - skarbiec naftowy świata kapitalistycznego

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr. 35, tel. 8-98-90

S P I S R Z E C Z Y

/ważniejsze informacje/

I	POLITYKA GOSPODARCZA	str.
	Związek Radziecki Triumf pokojowej pracy	1
	Albania Plan na rok 1952	3
	Bułgaria Handel z krajami Bliskiego Wschodu	4
	Niemiecka Rep. Demokratyczna Eksport szkła i ceramiki w 1951 r.	9
	Rumunska Rep. Ludowa Rumunia oferuje zboża i pasze	10
	Węgierska Rep. Ludowa W siódma rocznice wyzwolenia	12
	Finlandia Sytuacja gospodarcza	15
	Francja Sytuacja gospodarcza	17
	Szwajcaria Sytuacja gospodarcza	23
	Szwecja Sytuacja gospodarcza	26
	Wielka Brytania Sytuacja gospodarcza	28
		Fiasko "planu Colombo"
		31
	Egipt Sytuacja gospodarcza	33
	Indonezja Handel zagraniczny	36
	Japonia Sytuacja gospodarcza	39
	Stany Zjednoczone A.P. Sytuacja gospodarcza	47
	Urugwaj Sytuacja gospodarcza	50
II	UMOWY HANDLOWE I PIATNICZE	53
III	REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH	61
IV	C I A	69

Z A Ł A C Z N I K I

- 1/ Organizacja handlu zagranicznego na Węgrzech
- 2/ Zatoka Perska - skarbiec naftowy świata kapitalistycznego

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr. 35, tel. 8-98-90

E r r a t a ważniejszych błędów

do numeru 14/49 "WHZ - Informacje Polityczno-Gospodarcze

Na str.5, wiersz 4 od dołu, zamiast: "glansowana" winno być: "wierzchnia".

Na str.14, wiersz 1 od dołu, po słowie: "ponad 200 mln" wstawić: "metrów"

Na str.16, wiersz 23 od góry, zdanie powinno się zaczynać od: "Próby przeprowadzenia".

Na str.18, wiersz 24 od góry, zamiast: "umożliwia" winno być: "uniemożliwia".

Na str.22, wiersz 3 od góry, zamiast: "\$ 62,910 mln" winno być: "\$ 62,310 mln".

Na str.22, wiersz 17 od góry, zamiast: "19%" winno być: "9%".

Na str.22, wiersz 18 od dołu, skreślić słowo "powodują"

Na str.25, wiersz 4 od góry, zamiast: "253,5" winno być: "2533,5".

Na str.35, wiersz 4 od dołu, po słowie: "więcej niż 3,5" wstawić: "razy:

Na str.38, wiersz 1 od góry, skreślić słowo: "oraz" i zamiast słowa: "niemożność" winno być: "niemożności".

Na str.40, wiersz 18 od dołu, zamiast: "drzewnej" winno być: "sztucznej".

Na str.40, wiersz 16 od dołu, zamiast: "drzewnej" winno być: "sztucznej"

Na str.40, wiersz 14 od dołu, zamiast "drzewnej" winno być: "sztucznej"

Na str.40, wiersz 12 od dołu, zamiast: "twardego" winno być: "łykowego"

Na str.41, wiersz 1 od góry, zamiast: "szkielety" winno być: "kadłuby".

Na str.42, wiersz 24 od dołu, zamiast: "twardego" winno być: "łykowego".

Na str.44, wiersz 16 od dołu, zamiast: "dostarczonego zapotrzebowania" winno być: "dostatecznego zaopatrzenia".

Na str.50, wiersz 12 od góry, zamiast: "ponieważ" winno być: "poważnie"

Na str.51, wiersz 10 od dołu: zamiast: "spadek wynosił" winno być: "spadł on do".

Na str.54, wiersz 19 od góry, zamiast: "drzewa do produkcji papieru" winno być: "papierówki".

Na str.55, wiersz 13 od góry, zamiast: "Dostaw" winno być: "W dostawach".

Strona. znumerowana numerem: "57" winna nosić numer: "58" a strona znumerowana cyfrą: "58" winna nosić numer: "57, strona 59 jest stroną następną.

Na str.66, wiersz 7 od dołu, zamiast: "towarów łokciowych" winno być: "galanterii"

Na str.67, wiersz 4 od dołu: zamiast: "przędzalniczej" winno być: "zgrzebnej".

Kraje Obozu pokoju

ZWIAZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RADZIECKICH

Triumf pokojowej pracy

Nowa obniżka cen detalicznych w ZSRR jest w okresie powojennym piątą z kolei. Pierwszą zniżkę cen przeprowadzono jednocześnie ze zniesieniem systemu kartkowego w końcu r.1947; ludność ZSRR zyskała na niej 86 miliardów rubli w skali rocznej. Dnia 1 marca 1949 roku dokonano drugiej obniżki cen, na której masy pracujące zyskały w ciągu roku około 70 mld rubli, na początku r.1950 rząd radziecki przeprowadził trzecią zniżkę cen; dała ona ludności 110 mld rubli zysku w skali rocznej; czwarta zniżka cen - z marca 1951 roku - dała ludności 34,5 mld. rubli zysku w ciągu jednego tylko roku. Obecna - piąta z kolei - zniżka państwowych cen detalicznych na artykuły żywnościowe pierwszej potrzeby pozwoli ludności zaoszczędzić około 28 mld. rubli w skali rocznej.

W ten sposób rząd radziecki realizuje konsekwentną i niezmienną politykę zniżki cen, stanowiącą niemiernie ważny środek stałego podnoszenia stopy życiowej mas pracujących, stałego wzrostu konsumpcji.

Nowa zniżka cen w Związku Radzieckim - to wynik olbrzymich sukcesów gospodarki socjalistycznej, a przede wszystkim wynik zwiększenia wydajności pracy i obniżenia kosztów produkcji.

W r.1951 produkcja przemysłowa ZSRR wzrosła o 16% w porównaniu z rokiem poprzednim, przy czym 2/3 tego przyrostu osiągnięto dzięki podniesieniu wydajności pracy. Stałe podnoszenie wydajności pracy jest najważniejszym warunkiem powstawania materialnych podstaw, umożliwiających systematyczną realizację polityki zniżki cen.

Wytyczając główne zadania państwa radzieckiego na okres powojenny, Stalin powiedział na zebraniu wyborców 9 lutego 1946 r., że w najbliższej przyszłości "zwróci się szczególną uwagę na rozszerzenie produkcji przedmiotów masowego użytku, na podniesienie stopy życiowej mas pracujących drogą stopniowej obniżki cen wszystkich towarów".

Wskaźanie wielkiego Stalina jest pomyślnie realizowane przez rząd ZSRR. Lata powojenne - to lata wszechstronnego rozwoju przemysłu cywilnego, szybkiego rozwoju wszystkich gałęzi

przemysł miejscowy 84
przemysł spółdzielczy 40,6

Budowa nowej rafinerii nafty

Na podstawie uchwały Rady Ministrów Albańskiej Republiki Ludowej rozpoczęto w końcu stycznia budowę rafinerii nafty w miejscowości położonej 66 km. na południowy-zachód od Tirany. Rafineria ta, będąca największym obiektem albańskiego planu pięcioletniego powstaje przy technicznej pomocy Związku Radzieckiego. Ogółem zakład ten zajmie powierzchnię 200 ha.

B U Ł G A R S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Handel z krajami Bliskiego Wschodu

Zarówno położenie geograficzne jak i sytuacja gospodarcza Bułgarii tworzą przesłanki wzmocnienia wzajemnych obrotów towarowych z krajami Bliskiego Wschodu.

Do chwili wybuchu drugiej wojny światowej Bułgaria utrzymywała normalne stosunki handlowe z Egiptem, Palestyną i Turcją. Z takimi krajami jak Syria, Liban, Irak i inne dokonywane były transakcje sprowadyczne. Wymienionym krajom Bułgaria dostarczała przede wszystkim artykułów rolnych: bydła, produktów mleczarskich, zbóż, roślin strączkowych, paszy i szeregu innych, wzamian za to zaś kupowała świeże i solone ryby, owoce cytrusowe, przyprawy korzenne, oraz z Egiptu - bawełnę, z Palestyny - rafię, z Turcji - garbniki, воск pszczeli i inne.

W chwili obecnej sytuacja Bułgarii znacznie się zmieniła, bowiem jej możliwości gospodarcze powiększyły się. Dzięki wielkiej i bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego Bułgaria przestawiła rozwój swojej gospodarki na tory socjalizmu i z kraju rolniczego, jakim była przed wojną, stała się krajem o szybko rozwijającym się przemyśle i nowoczesnym, spółdzielczym rolnictwie.

Na listach jej towarów eksportowych znajdują się obok produktów rolnych towary przemysłowe, posiadające poważne znaczenie dla krajów Bliskiego Wschodu.

Zwiększone możliwości eksportu bułgarskiego są w stanie w znacznej mierze zaspokoić zapotrzebowanie rynków Bliskiego Wschodu. Świadczą o tym stosunki handlowe Bułgarii z Izraelem. O ile poprzednio Palestyna importowała z Bułgarii tylko arty-

kuły rolnicze - zboża i produkty mleczarskie, o tyle obecnie Izrael interesuje się również wyrobami przemysłowymi. Z drugiej strony w Bułgarii istnieje zapotrzebowanie na takie surowce z krajów Bliskiego Wschodu jak bawełna, paliwo płynne, garbniki, воск pszczeli i inne. Umocnienie i rozszerzenie stosunków handlowych Bułgarii z krajami Bliskiego Wschodu leży w interesie obu stron. Szczególnie sprzyja temu mała odległość pomiędzy Bułgarią a wspomnianymi krajami, co zapewnia szybki i tani transport.

Podróż morską z portów bułgarskich do Aleksandrii trwa 5 dni.

Po drugiej wojnie światowej obroty towarowe Bułgarii z krajami Bliskiego Wschodu znacznie zwiększyły się w porównaniu z poziomem przedwojennym nie zostały jednak wykorzystane wszystkie możliwości. Handel Bułgarii z Libanem, Irakiem, Iranem, Arabią Saudyjską wciąż jeszcze nosi charakter przypadkowy. W Bułgarii nie zbadano jeszcze wszystkich właściwości rynków Bliskiego Wschodu, które z kolei nie orientują się w możliwościach eksportowo-importowych Bułgarii.

Nowe pismo poświęcone handlowi zagranicznemu

Bułgarska agencja telegraficzna donosi o ukazaniu się pierwszego numeru nowego pisma "Handel i zappatrzienie" - organu Ministerstwa Handlu Wewnętrznego i Zagranicznego oraz Związku Zawodowego Pracowników Instytucji Kredytowych.

Cały numer poświęcony jest Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Artykuł wstępny pisma nosi tytuł "Poglądy Lenina na zagadnienia handlu zagranicznego". Z innych artykułów należy wymienić "Przed Międzynarodową Konferencją Gospodarczą w Moskwie" oraz "Dyskryminacyjna polityka handlowa USA i jej skutki".

Wykonanie planu produkcji przemysłowej w 1951 roku

Plan ogólnej produkcji przemysłowej /z wyjątkiem produkcji miejscowej / został w roku 1951 wykonany w 99,8%.

Wykonanie planu i rozwój przemysłu podległego poszczególnym Ministerstwom i Zarządom Centralnym ilustrują poniższe cyfry:

	Wykonanie planu na r.1951 w %	Przyrost w po- równaniu z r. 1950 w %
Ministerstwo Przem.Ciężkiego	98,1	21,0
" Elektryfikacji	96,7	25,9
" Przem.Lekkiego	97,2	10,9
" Zaopatrzenia i Przem.Spożywczego	102,5	23,8
Zakłady Przem. Ministerstwa Transportu	105,7	16,0
Centralnego Zarządu Spółdzielni	103,9	36,5
Sofijskiej Rady Narodowej	116,2	57,1

Globalna produkcja przemysłowa o znaczeniu ogólnokrajowym została w r.1951 podwyższona o 19% w porównaniu z r.1950, zaś produkcja mająca znaczenie lokalne - o 18,8%.

Produkcja najważniejszych artykułów przemysłowych wzrosła w porównaniu z rokiem 1950 podniosła się do następującego poziomu:

	w %
energia elektryczna	127,4
węgiel kamienny	108,2
ruda żelazna	160,0
rudy miedzi	158,4
piryt	139,2
żelazo lane	173,6
żelazo zbrojeniowe	142,3
lane stal	205,0
pługi traktorowe	213,0
kultywatory traktorowe	256,1
rzędowe siewniki trakto- rowe	113,3
młocarnie	252
motory elektryczne	128,2
rury żelazne	125,3
karbid	177,8
cement	105,9
mydło	150,8
porcelana do użytku do- mowego	151,6
szkło płaskie	141,4
deski	113,3
tkaniny bawełniane	113,5
przędze bawełniane	120,5
tkaniny konopne i lniane	146
pończochy	116,5
skóra glansowana	134,5
ryż	179,4
oleje roślinne	142,0
cukier	214,6

	w %
masło	223,8
wyroby tytoniowe	121,0
obuwie	115,6
mięso	108,7

W roku 1951 podjęto produkcję dużej ilości nowych maszyn i innych wyrobów przemysłowych, jak np. motorów Diesla o mocy 30 KM, miedzi elektrolitycznej, kwasu siarkowego, nawozów sztucznych, transformatorów o mocy 5 600 KW, generatorów elektrycznych o mocy 280 kW, liczników, lamp kwarcowych itd.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Uprzemysłowienie kraju

Nawpół feudalne stosunki, jakie panowały dawniej w rolnictwie, nie sprzyjały produkcji artykułów żywnościowych i surowców roślinnych i hamowały rozwój rynku wewnętrznego. Również nawpół kolonialną zależność Chin od obcych imperialistów uniemożliwiała rozwój przemysłowy. Kapitały japońskie i brytyjskie przez długi czas rządziły przeważającą częścią kopalń węgla, hut, przemysłu włókienniczego, mydlarskiego i tytoniowego.

W celu utrzymania zależności kraju od zagranicy imperjaliści nie dopuszczali do rozwoju przemysłu ciężkiego i maszynowego. Pewne możliwości pozostawiono tylko przemysłowi lekkiemu, który skupił się przeważnie w miastach portowych silnie uzależnionych od obcych wpływów. Chiny stały się rynkiem zbytu dla wyrobów gotowych oraz zapleczem surowcowym krajów imperialistycznych.

W ten sposób np. Chiny eksportowały rudy żelaza i surowkę, musiały zaś sprowadzać towary żelazne i stalowe.

W r. 1932 w okresie regimeu Czang Kai-Szeka import według wartości składał się w 20,75% z takich artykułów spożywczych jak ryż, pszenica, cukier oraz w 19,88% z bawełny i z wyrobów bawełnianych. W roku 1936 udział wyrobów gotowych, półfabrykatów i tekstyliów wynosił 76,32% podczas gdy import maszyn i obrabiarek wyniósł zaledwie 6,37%, a surowców chemicznych 9,37%. Stan ten zmienił się w sposób zasadniczy z chwilą objęcia w roku 1949 władzy przez rząd ludowy. Np. import ze Związku Radzieckiego składał się w r. 1951 w 97% z materiałów i wyposażenia dla odbudowy przemysłu.

Stosunki w przemyśle, który dawał zaledwie 10% dochodu narodowego, zostały zmienione w sposób zasadniczy. Około 80% produkcji przemysłu ciężkiego i ponad 30% produkcji przemysłu lekkiego należy do zakładów państwowych.

Przedsiębiorstwa prywatne zostały uwolnione od panowania rodzimego i obcego kapitału. Mają one zapewnioną - o ile produkcja ich posiada znaczenie dla gospodarki ogólnopaństwowej -

pomoc rządu ludowego. Poza tym istnieją jeszcze w przemyśle przedsiębiorstwa mieszane, gdzie obok kapitału prywatnego uczestniczy również państwo.

W zależności od znaczenia poszczególne gałęzie przemysłu są szybko odbudowywane i rozszerzane.

Produkcja przemysłowa

Tereny na południe od Wielkiego Muru
Chiny Północno-Wschodnie

1936=100
1943=100

	<u>1950</u>	<u>1951</u>
surówka	48,5	64,0
stal w blokach	68,5	97,0
wyroby stalowe	67,0	120,0
cement	55,7	107,0
miedź	253,0	333,0
szkło	119,5	138,0
soda kaustyczna	82,1	244,0
soda kalcyonowana	97,1	124,0
przędza bawełniana	100,3	105,9
tkaniny bawełniane	108,7	113,5
papier	114,5	155,0
opony	66,0	196,0

Otwarcie Oddziału Chińskiego Banku Narodowego w Lhasie

Według doniesień korespondenta Agencji Nowych Chin z Lhasy otwarty tam został oddział Narodowego Banku Chin. Oddział ten będzie udzielał pożyczek, dokonywał przelewów pieniężnych oraz przyjmował wkłady.

Przedstawiciel Centralnego Rządu Ludowego generał Czżan Csin-u, przemawiając na otwarciu podkreślił, że działalność oddziału Banku Narodowego będzie stanowiła poważną pomoc w rozwoju gospodarki Tybetu.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Wyroby z radzieckiej sierści wielbłądziej

Czechosłowacja importuje ze Związku Radzieckiego sierść wielbłądzą, będącą bardzo cennym surowcem dla przemysłu włókienniczego. Po odpowiednim sortowaniu i przeróbce wyrabia się z niej pierwszorzędne artykuły włókiennicze, górujące w wielu wypadkach, dzięki specjalnym właściwościom sierści wielbłądziej, nad wyrobami z wełny owczej.

Przedsiębiorstwo Państwowe "Textilni Tvorba" przedstawiło ostatnio szereg interesujących projektów przeróbki tego wyso-

ko wartościowego surowca włókienniczego. Są to np. plusze podszewkowe i ubraniowe, flausze płaszczone, materiały podszewkowe, pledy i materiały ubraniowe. Niektóre gatunki objęte są już planem produkcji oraz włączone zostały do programu artykułów eksportowych Towarzystwa "Centrotex".

Najwłaściwsze zastosowanie znajduje sierść wielbłądzia w wyrobie bardzo ciepłych i miękkich pledów, gdzie jest ona mieszana z wełną owczą /40%-/.

Budowa największej odlewni

W mieście Zdar na Morawach buduje się największą czeskosłowacką odlewnię. Część zakładów, których budowa została już zakończona w r. 1951, podjęła produkcję. W celu przyspieszenia budowy hal i domów mieszkalnych inwestycje na rok 1952 zwiększone zostały o 88,5% w porównaniu z rokiem ubiegłym, dzięki czemu tempo budowy może być poważnie zwiększone.

Przed wiosennymi pracami rolnymi

Na posiedzeniu rządu, przyjęto uchwałę o wykonaniu wiosennych prac rolnych.

Uchwała stwierdza, że w roku bieżącym trzeba będzie osiągnąć dalsze zwiększenie wydajności z hektara. Wielkie znaczenie będzie miało terminowe wykonanie planowych zadań produkcyjnych na odcinku zbioru ziemniaków i buraków cukrowych. Uchwała rządowa podkreśla konieczność zastosowania podstawowych zasad agrotechniki, analizując je w poszczególnych rozdziałach poświęconych uprawie zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw, lnu, chmielu itd.

Ponadto uchwała omawia zagadnienia gospodarki wodnej, walki z chwastami i przygotowania ziemi pod uprawę. Rząd nałożył również na Powiatowe Rady Narodowe obowiązek zapewnienia dostatecznej ilości pasz. Naprawa i przygotowanie inwentarza muszą być ukończone najpóźniej na 10 dni przed rozpoczęciem prac wiosennych. Gminne Rady Narodowe podejmą wszelkie kroki w celu spowodowania likwidacji odłogów.

Uchwała wskazuje następnie, że drogą dobrego przygotowania i właściwego przeprowadzenia prac wiosennych można i trzeba będzie umocnić spółdzielnie produkcyjne wyższych typów. Rząd zaleca, by w gminach wybrano komisje złożone z chłopów małych i średniorolnych, które wraz z przedstawicielami władz mogłyby kierować pracami na roli.

Poprawa zaopatrzenia w mięso

W czasie dyskusji w parlamencie nad budżetem państwowym podano do wiadomości, że na wolny rynek będzie dostarczonych o 20% więcej mięsa w porównaniu z rokiem 1951, przy czym dostawy mięsa wysokogatunkowego wzrosną o 40%, a dostawy wyrobów mięsnych co najmniej o 10%. Sieć wolnorynkowych, państwowych punktów sprzedaży mięsa będzie rozszerzona o 10%, przede wszystkim w ważnych ośrodkach przemysłowych. Jednocześnie zwiększy się sprzedaż wolnorynkowa wyrobów mięsnych w stołówkach zakładowych. Zwiększona zostanie także sprzedaż wieczorna i niedzielna wolnorynkowych wyrobów mięsnych, przy czym zwłaszcza przed świętami i niedzielami rynek otrzyma poważniejsze niż zazwyczaj ilości towaru.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Zablokowanie avoiresów dolarowych w USA

Niemiecki Bank Emisyjny /Deutsche Notenbank/ otrzymał od trzech banków amerykańskich - Chase National Bank, National City Bank oraz Manufactures Trust Comp. telegraficzne zawiadomienie, że na polecenie amerykańskiego Ministerstwa Skarbu dolarowe avoiry niemieckiego banku emisyjnego zostały zablokowane, a wydawanie pozwoleń dysponowania nimi w każdym poszczególnym wypadku zastrzeżone zostało dla amerykańskiego Ministerstwa Skarbu. Blokada ta uzasadniana jest "interese państwowym".

W ten sposób po przeszkodzeniu handlowi wewnątrz-niemieckiemu władze amerykańskie usiłują utrudnić handel Niemieckiej Republiki Demokratycznej również z krajami zachodnio-europejskimi i zamorskimi. Jednakże doświadczenia wykazują, że metody te nie mają wpływu na rozwój pokrowej gospodarki Niemieckiej Republiki Demokratycznej, która opiera się na szerokich stosunkach handlowych z ZSRR, Chinami i krajami demokracji ludowej.

Eksport szkła i ceramiki w 1951 r.

Dzięki dalszej poprawie jakości wyrobów przemysłu szklanego i ceramicznego eksport szkła, porcelany, fajansu i wyrobów glinianych z Niemieckiej Republiki Demokratycznej do wszystkich części świata w r. 1951 został zwiększony o 137%.

Największy wzrost eksportu zanotowano w odniesieniu do kwasoodpornych wyrobów kamionkowych, które były dostarczane przeważnie krajom demokracji ludowej. Sześcioletnie zwiększył się wywóz płyt ściennych, które eksportowano do Związku Radzieckiego, Danii i Wielkiej Brytanii. Dwukrotnie większy eksport porcelany ozdobnej kierowano głównie do krajów zamorskich /USA, Kanada/ oraz do Szwecji i Danii. Wywóz

porcelany użytkowej wzrósł w porównaniu z rokiem ubiegłym o 150%. - Głównymi odbiorcami byli: Związek Radziecki, Dania, Szwecja i Szwajcaria. Eksport wyrobów elektro-ceramicznych, który wzrósł o 300% kierowano przede wszystkim do Związku Radzieckiego, Czechosłowacji, Polski, Austrii i Norwegii. Wywóz szkła okiennego wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim czterokrotnie - głównymi odbiorcami byli: Bułgaria, Ameryka Południowa i Środkowa oraz Afryka Południowa. Eksport butelek zwiększył się o 137%, przy czym głównymi odbiorcami byli: Związek Radziecki, Norwegia, Holandia i Dania. Eksport szkła kwarcowego/optycznego/ został zwiększony trzykrotnie i kierowany był głównie do krajów demokracji ludowej i Związku Radzieckiego. Poważne zamówienia krajów demokracji ludowej doprowadziły również do zwiększenia eksportu przyrządów laboratoryjnych ze szkła o 150%. Chodzi tu przede wszystkim o znane na całym świecie wyroby zakładów w Jenie i Ilmenau.

Już na początku r.1952 napłynęło dużo zamówień na szkło i wyroby ceramiczne, tak że zakłady będą pracowały przez szereg miesięcy na poczet samych tylko tych zamówień. Niektóre fabryki porcelany już obecnie sprzedają swoją całoroczną produkcję na r.1952, szczególnie duży popyt na wyroby kamionkowe z Niemieckiej Republiki Demokratycznej istnieje we Włoszech, Szwajcarii, Holandii, Danii, Szwecji itd.

Budowa portu rybackiego

W Sassnitz powstaje największy w kraju port rybacki. Flota rybacka NRD składa się z ponad 200 statków, z których każdy ma 5-cio osobową załogę. Wszystkie nowe statki wybudowane zostały w niezwykle krótkim okresie 2 lat, na 17 różnych stocznich.

Plan pięcioletni przewiduje uzupełnienie floty dalszymi 50 jednostkami.

RUMUŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rumunia oferuje zboża i pasze

Jak podaje "Oesterreichische Volksstimme" Rumunia zaoferowała rządowi austriackiemu 40.000 cetnarów zboża, w tym 30.000 cetnarów żyta i 20.000 cetnarów kukurydzy. Rumunia jest gotowa dostarczyć znacznych ilości paszy, przyczem istnieje możliwość dalszego zwiększenia dostaw zarówno zboża jak i paszy, o ile Austria skłonna będzie dostarczyć wzamian za to odpowiednich towarów.

Zgodnie z umową handlową Rumunia powinna była dostarczyć zbóż i pasz wartości \$ 1,5 mln., jednakże w rzeczywistości dostarczyła ich na sumę \$ 1,8 mln.

Jednocześnie dostarczono o połowę więcej drobiu i 146 wagonów jaj.

Rumunia jest zainteresowana w otrzymywaniu wyrobów gotowych z Austrii. Obecnie toczą się rokowania w sprawie niemieckich dostaw wielkich konstrukcji stalowych dla zakładów przemysłu maszynowego.

Wykonanie planu leśnictwa w r.1951

Gospodarka leśna wykonała plan zalesienia w 122%, przekraczając w ten sposób o 44,4%, poziom w 1950 r.

Ogólna powierzchnia zalesiona w r.1951 jest dziesięciokrotnie większa niż powierzchnia zalesiona w ciągu 10 lat rządów burżuazyjnych.

Wyniki zniżki cen

W Bukareszcie opublikowano dane dotyczące wyników przeprowadzonej w związku z reformą pieniężną w dniu 27 stycznia obniżki cen.

Ilość sprzedanych przez spółdzielnie spożywcze towarów zwiększyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem w sposób następujący:

	w %
masło	30
ser	125
konserwy rybne	100
pieczywo	15
ryż	15

VIETNAMSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój rolnictwa

Rząd Wietnamskiej Republiki Demokratycznej konsekwentnie przeprowadza reformę rolną. W oswobodzonych rejonach chłopci wietnamscy otrzymali ziemię, która kiedy została zagarnięta przez francuskich kolonistów i obszarników. W pierwszym rzędzie uwzględnieni zostali chłopci bezrolni, inwalidzi wojenni oraz rodziny osób poległych na froncie. Czynsz dzierżawny został obniżony o 25%, przyczym zmianie uległ system dzierżawy. 2 marca 1947 r. ludowy rząd Wietnamu wydał dekret, na mocy którego każdy obywatel wietnamski, który przekroczył 18 rok życia może otrzymać 3 hektary gruntu pod warunkiem, że będzie go sam uprawiał. Po upływie 2-ech lat grunt ten staje się własnością danego obywatela.

W roku 1949 susza i powodzie wyrządziły rolnictwu duże szkody. W szeregu powiatów zniszczona została połowa zbiorów. Rząd ludowy wezwał ludność kraju do zwiększenia produkcji rolnej. Do kampanii zwiększenia produkcji przystąpili urzędnicy państwowi i żołnierze armii ludowo-wyzwoleńczej a Związek Chłopski pomagał miejscowym organom władzy ludowej przy opracowywaniu i realizacji planów produkcyjnych. Dzięki temu we wszystkich prowincjach Wietnamu Północnego uzyskano w ciągu roku dwukrotnie zbiory ryżu, które dały 620.000 ton ziarna w porównaniu z 558.000 ton r.1949. W północnej części

Vietnamu Środkowego zbiory ryżu wyniosły w r.1949 - 251.000 ton, zaś w r.1950 - 320.000 ton. Zbiory kartofli wzrosły w r.1950 pięciokrotnie a kukurydzy - czterokrotnie.

W celu zaspokojenia zwiększonego popytu ludności na artykuły żywnościowe i zapewnienia zaopatrzenia armii ludowo-wyzwoleńczej rząd ludowy przewidział dalsze zwiększenie produkcji środków spożywczych.

Dla zwiększenia zainteresowania chłopów wysokimi zbiorami rząd wprowadził w r.1951 jednolity podatek rolniczy w naturze.

W Vietnamie Północnym Komitet Wojskowo-Administracyjny przeznaczył 25 mln.piastrów na zakup sprzętu rolniczego dla chłopów. Po wyzwoleniu prowincji Kao-bang rząd opracował program odbudowy rolnictwa w tej prowincji. Państwo udzieliło tamtejszym chłopom małorolnym pożyczek w wysokości 2 mln.piastrów.

Rząd ludowy poświęca wiele uwagi odbudowie i naprawie starych oraz budowie nowych urządzeń nawadniających.

Plan rolniczy Republiki Wietnamskiej na r.1952 przewiduje zwiększenie produkcji artykułów żywnościowych i surowców rolniczych oraz wzrost pogłowia bydła użytkowego. Równocześnie przewiduje się utworzenie rezerw państwowych.

WEGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

W siódmą rocznicę Wyzwolenia

Siedem lat temu w kwietniu 1945 roku, całe terytorium Węgier wyzwolone zostało przez Armię Radziecką z jarzma hitlerowskich okupantów. W rocznicę tego wydarzenia naród węgierski robi przegląd osiągnięć swego kraju na nowej drodze wolnego życia. Wyzwolony z pęt kapitalizmu naród węgierski osiągnął bowiem wspaniałe sukcesy. Sytuacja gospodarcza kraju radykalnie się zmieniła. Węgry, które były dawniej krajem rolniczo-przemysłowym, przeobraziły się w kraj przemysłowo-rolniczy. Ten ongiś kapitalistyczny kraj stał się krajem budującym socjalizm. I jeśli w gospodarce narodowej przeważała przedtem produkcja rolnicza, to obecnie 55% dochodu narodowego płynie z przemysłu. Globalna produkcja przemysłowa Węgier przekracza dziś 2,5 krotnie poziom przedwojenny, a produkcja przemysłu ciężkiego - 3,5 krotnie.

Prasa węgierska donosi stale o uruchomieniu coraz to nowych przedsiębiorstw pięciolatki, wystarczy choćby przytoczyć meldunki z ostatnich dni. Tak więc pierwsze oddziały wielkiego kombinatu hutniczego powstającego w nowowybudowanym mieście Stalinvaros, dały już pierwsze wytopy. Uruchomiono najpotężniejszą w kraju elektrownię w Inota. Nowe zakłady metalowe w Kiskunfeldehaz już produkują. Uruchomiono przedsiębiorstwo

w Kaposvar. Zaczęła pracować nowa fabryka konfekcji, wkrótce potem - nowa fabryka wag.

W Węgierskiej Republice Ludowej powstały nowe gałęzie przemysłu - przemysł samochodowy, przemysł maszyn górniczych, w tym również budowy kombajnów węglowych, urządzeń wiertniczych dla przemysłu naftowego, produkcja kombajnów zbożowych itd.

Pomyślnie rozwijający się przemysł pokojowy Węgier dostarcza rolnictwu wielkich ilości maszyn rolniczych. Wyposażenie techniczne rolnictwa pozwoliło w roku 1951 wykonać przeszło połowę wszystkich robót siewnych przy pomocy maszyn.

Chłopi przekonują się coraz bardziej o wyższości zespołowej uprawy roli. W końcu 1951 roku socjalistyczny sektor rolnictwa obejmował 25% użytków rolnych. W roku ubiegłym zebrano najobfitsze od chwili wyzwolenia kraju plony, przy czym w sektorze socjalistycznym były one znacznie wyższe, niż w gospodarstwach indywidualnych.

Sukcesy osiągnięte w przemyśle i rolnictwie przyczyniły się do polepszenia sytuacji materialnej narodu węgierskiego. Obecna stopa życiowa mas pracujących Węgier znacznie przekracza poziom przedwojenny. Jednym z wymownych wskaźników wzrostu stopy życiowej mas pracujących Węgier jest dwukrotne zmniejszenie śmiertelności wśród nieletnich w porównaniu z okresem przedwojennym.

Wspaniałe sukcesy Węgierskiej Republiki Ludowej na drodze budowy nowego życia stały się możliwe dzięki olbrzymiej aktywności produkcyjnej mas pracujących, dzięki wzrostowi świadomości socjalistycznej oraz wykorzystaniu bogatych doświadczeń ludzi radzieckich.

Coraz szerzej stosuje się w produkcji przodujące metody pracy. Coraz to nowi stachanowcy biorą udział w rozpoczętym z inicjatywy tokarza Beli Redera ruchu pomocy pozostającym w tyle towarzyszom. W kraju rozwinął się również szeroko ruch o wykorzystanie odpadków produkcyjnych. W Budapeszcie otwarto niedawno wystawę, ilustrującą rozwój tego ruchu na terenie fabryk całego kraju. Ekspонатami są tu różne narzędzia, artykuły gospodarcze i inne wyroby wyprodukowane z odpadków.

Masy pracujące Węgier święcą siódmą rocznicę swego wyzwolenia sukcesami na polu pracy. Ku czci święta wyzwolenia wiele przedsiębiorstw już w połowie marca wykonało swe plany produkcyjne na I kwartał 1952 roku. Górnicy w Komló zobowiązali się do 4 kwietnia wydobyć ponad plan 50 wagonów węgla. Załoga fabryki samochodów Csepel zobowiązała się wyprodukować ponad plan 34 samochody. Wybitna tkaczka fabryki "Magyar Pomatinar" Yancsne Makar, wyprodukowała już w roku bieżącym 23 400 m tkanin ponad plan dzięki zastosowaniu metod pracy bawiacej niedawno na Węgrzech słynnej radzieckiej tkaczki, Marii Wolkowej. Makar zobowiązała się wyprodukować do dnia Święta Wyzwolenia jeszcze 6.000 metrów tkanin ponad plan. Współzawodnictwo pracy

ku czci Święta Wyzwolenia objęło około 85% robotników fabrycznych.

Korzystając z bogatych doświadczeń radzieckich, w oparciu o bratnią pomoc Związku Radzieckiego, masy pracujące Węgier pomyślnie budują fundamenty socjalizmu.

Przekroczenie planu transportu w r.1951

Plan transportu na r.1951 został przekroczony we wszystkich dziedzinach przyczym transport wodny wykonał go w 114,4% transport samochodowy w 129,3%, transport lotniczy w 128,4%, transport autobusowy w 140,2% a transport kolejowy w 105,5%.

Wielkie te osiągnięcia transportu umożliwione zostały dostarczaniem materiałów kolejowych i pojazdów mechanicznych przez Związek Radziecki oraz przekazywaniem przezeń kolejarzom węgierskim doświadczeń i metod pracy kolejarzy radzieckich.

Rozwój uprawy bawełny

Do chwili oswobodzenia kraju na terenie Węgier nie uprawiano bawełny. Próby aklimatyzacji bawełny dokonywane w majątkach obszarniczych nie udały się.

Od r.1948 na Węgrzech podjęto na wielką skalę nowe próby. W r.1949 zasiano bawełnę na obszarze 600 holdów /1 hold=0,57 ha/, a w r.1950 pierwszym roku planu pięcioletniego na obszarze 10.467 holdów.

Przeciętne zbiory bawełny w gospodarstwach państwowych wynosiły 284 kg. z 1 holda, w spółdzielniach produkcyjnych - 277 kg. w indywidualnych zaś gospodarstwach chłopskich - 218 kg.

W celu zaspokojenia zapotrzebowania węgierskiego przemysłu włókienniczego na surowiec produkcji krajowej, obszar uprawy bawełny, według podwyższonych zadań planu pięcioletniego, powinien osiągnąć w r.1954 - 200.000 holdów.

W 1951 r. obszar uprawy bawełny wyniósł już 50.000 holdów. Większość hodowców bawełny zebrała w roku ubiegłym po 500 kg. bawełny z 1 holda, przodujący zaś hodowcy którzy zastosowali radzieckie metody agrotechniczne - ponad 1.000 kg. z 1 holda.

W celu dalszego rozwoju uprawy bawełny na Węgrzech utworzono specjalny instytut naukowo-badawczy.

Realizacja planu pięcioletniego w dziedzinie produkcji bawełny umożliwi osiągnięcie w r.1954 - 90.000 ton tego surowca, z czego można będzie wytworzyć ponad 200 mln. tkanin.

Europejskie kraje kapitalistyczne

FINLANDIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według tymczasowych danych import Finlandii w styczniu br. osiągnął /w mln. fińskich marek/ 15.288,3 wobec 16.153,6 w grudniu i 7.516,1 w styczniu ubiegłego roku. Eksport w tym miesiącu wyraził się cyfrą 14.637,6 wobec 19.368,5 i 8.286,4. Głównymi pozycjami eksportu fińskiego były / w mln. fińskich marek/:

		1951 r.	1952 r.
	styczeń	grudzień	styczeń
materiały drzewne	2.890,6	5.884,1	3.900,3
masa papiernicza	2.850,6	7.298,3	5.959,3
tektura i papier	1.657,8	4.539,1	3.651,6

Najważniejszymi pozycjami importu fińskiego w styczniu br. były /w mln. marek fińskich/: paliwa mineralne - 2.140,8, metale żelazne - 1.899,9, samochody - 1.133,1, maszyny - 984,8, wełna i wyroby wełniane - 992,0, bawełna i wyroby bawełniane - 884,2, zboża - 886,1.

Walka o cenę celulozy

Wojna cen na rynku celulozy odbiła się również na Finlandii. Jak już podawaliśmy, W. Brytania, a za nią Francja, Niemcy zachodnie i inne kraje europejskie obniżyły cenę celulozy i przetworów drzewnych przeciętnie o około 20%. W Szwecji, Norwegii i Finlandii powstało duże zamieszanie. Tego rodzaju posunięcie pociągnie za sobą znaczną redukcję wpływów eksportowych, gdyż drewno i przetwory drzewne stanowią poważną część wywozu tych krajów. Zmiana cen właściwie najbardziej godzi w Finlandię, ponieważ 92% wpływów eksportowych tego kraju wywodzi się ze sprzedaży drewna, celulozy i wszelkiego rodzaju przetworów drzewnych.

Finowie zgadzają się, że polityka stabilizacji gospodarczej, której rzecznikiem jest rząd Kekkonena, dozna ostatecznego krachu, jeżeli eksporterzy będą musieli obniżyć ceny w wywozie do wszystkich krajów i jeżeli pogłębi się zaznaczające się na rynku celulozowym osłabienie koniunktury.

Jak już pisaliśmy główny ciężar stabilizacji poniosła jednak klasa robotnicza, a głównym punktem programu było zmrożenie płac. Plan był jasny: koła rządzące dążyły do tego, by wzmagająca się inflacja i srożąca się drożyzna zwały się całym ciężarem na barki mas pracujących, natomiast klasy posiadające miały powiększyć swoje zyski, korzystając z doskonałej choć sztucznej koniunktury eksportowej na rynku drewna i przetworów drzewnych. Tego rodzaju polityka kół rządzących wywołała olbrzymie rozgoryczenie wśród najszerszych warstw społeczeństwa oraz natrafiła na zdecydowany opór całej klasy robotniczej; zjawiska te potęgowały się równolegle ze wzrostem drożyzny i brakiem artykułów powszechnego użytku.

Dążąc do załagodzenia napięcia i do zażegnania niebezpiecznych braków towarowych rząd uciekł się do importu tanich i mało wartościowych artykułów zagranicznych. "Uderzeniowe" akcje importowe były przeprowadzone dwukrotnie; za pierwszym razem sprowadzono z zagranicy towary wartości 1,4 mld marek fińskich, a za drugim razem za 2,1 mld m.f. Import dość znacznych ilości towarów zagranicznych wpłynął ujemnie na działalność przemysłu krajowego, co zostało zaakcentowane przez rygorystyczne ograniczenia kredytowe, mające na celu walkę z pogłębiającą się inflacją.

Przeprowadzenie programu stabilizacji gospodarczej było w dużym stopniu ułatwione przez utrzymywanie się w ciągu 1951 roku wysokiej i sztucznej koniunktury eksportowej, w związku z panującym na rynkach międzynarodowych brakiem papieru, celulozy oraz drewna i jego przetworów. Wartość wywozu tych artykułów powiększyła się w ub. roku dwukrotnie, przy czym ilościowo wywóz wzrósł ponadto o 25% w porównaniu z 1950 rokiem.

Obok tych korzystnych momentów notuje się jeszcze znaczną poprawę na odcinku warunków wymiany zagranicznej w zakresie t.zw. "terms of trade"; stosunek cen eksportu i importu zmienił się na korzyść Finlandii w 1951 roku o 1/3. "Neue Zürcher Zeitung" podaje, że ceny celulozy tak silnie poszły w górę, iż np. w lutym br. Finowie mogli kupić za 1 tonę celulozy o 50% węgla więcej i o 300% więcej niż w 1935 roku. Eksport w 1951 roku podniósł się do 186,8 mld m.f. /w porównaniu z 81,5 mld m.f. w 1950 roku/, a import rozszerzył się do 155,5 mld m.f. /wobec 89,1 mld m.f. w 1950 roku/. Tak więc wymiana zagraniczna Finlandii zamknęła się w ub. roku nadwyżką w sumie 31,3 mld m.f., co miało miejsce po raz pierwszy od roku 1939. Jak bardzo warunki wymiany zagranicznej w zakresie cen zmieniły się na korzyść Finlandii w 1951 roku, świadczyć może o tym fakt, że ilościowo przywóz był w ub. roku o 55% wyższy niż w 1935 roku, podczas gdy ilościowo wywóz zaledwie wzrósł o 2%, a saldo wymiany było dodatnie.

Z dokładniejszych danych wynika, że Finowie zdołali w ub. roku eksportować o wiele więcej drewna i jego przetworów niż w 1950 roku. I tak np. eksport okraglaków podniósł się do 5,3 mln m³ wobec 3,3 mln. m³; drewna budowlanego do 184.200 ton wobec 88.600 ton, miazgi drzewnej do 210.000 ton wobec 177.000 ton poprzednio, a rozmaitych gatunków papieru do 92.000 ton wobec 60.000 ton poprzednio. Wywóz innych produktów zwiększył się również, ale już mniej wyraźnie: w 1951 roku eksportowano 594.000 ton celulozy siarczynowej wobec 513.000

ton w 1950 r., 388.000 ton celulozy siarczanowej wobec 365.000 ton oraz 382.000 celulozy do produkcji papieru gazetowego wobec 379.000 ton poprzednio. Prasa fachowa uważa, że wywóz tak wielkich ilości stał się możliwy dzięki wykozystaniu niemal pełnej zdolności produkcyjnej fińskiego przemysłu drzewnego i przetwórstwa drewna.

Obecny spadek cen celulozy, drewna i jego przetworów wpłynie automatycznie na obniżenie się wpływów eksportowych, co z kolei pociągnie za sobą daleko idące skutki w całej gospodarce fińskiej. Sztuczna koniunktura eksportowa znajduje odpowiednik w sztucznym eksperymencie stabilizacyjnym rządu Kekkonena. Rząd ten oparł stabilizację gospodarczą o wysokie wpływy eksportowe, które natychmiast obracano na finansowanie niezbędnego przywozu artykułów powszechnego użytku, aby hamować rozwój inflacji oraz łątać dziury budżetowe. W ten sposób nie zdołano stworzyć żadnych rezerw dewizowych, któreby pozwalały na utrzymanie importu w niezbędnych granicach. Sztuczność ta wyszła z całą jaskrawością na jaw, gdy tuż po ogłoszeniu decyzji brytyjskiej o obcięciu cen celulozy, w Finlandii zaczęto od razu mówić o konieczności ponownego wprowadzenia ograniczeń importowych.

Wprowadzenie ograniczeń w przywozie zmniejszy podaż artykułów na rynku wewnętrznym i wpłynie na wzrost cen wszystkich artykułów oraz na pogłębienie się inflacji. Oczywiście, fińskie masy pracujące, których zarobki są zamrożone przez rząd Kekkonena, poniosą cały ciężar tej szkodliwej polityki gospodarczej.

W obliczu wytworzonej sytuacji prasa fińska coraz częściej występuje za rozszerzeniem stosunków handlowych z krajami obozu pokoju i przeniesienia ciężaru fińskich obrotów handlowych "z Zachodu na wolny do kryzysów Wschód".

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import Francji w lutym br. wzrósł /w mln. francuskich franków/ do 177.924 wobec 155.178 w styczniu br. i 117.026 w lutym 1951 r., przy czym import z właściwej zagranicy /t.j. bez kolonii francuskich/ wyniósł 148.151 wobec odpowiednio 125.041 i 89.898.

Eksport osiągnął 127.934 wobec 119.617 w styczniu br. i 127.560 w lutym 1951 r. Eksport do właściwej zagranicy wyraził się cyfrą 70.485 wobec 67.471 i 87.252 odpowiednio. W ten sposób ujemne saldo bilansu handlowego w lutym wyniosło 49.990 w porównaniu z 35.561 w poprzednim miesiącu.

W ciągu dwóch pierwszych miesięcy br. import francuski wyraził się cyfrą 333.102 wobec 221.834 w analogicznym okresie 1951 r., eksport zaś - 247.551 wobec 233.004.

Deficyt bilansu handlowego osiągnął w omawianych miesiącach 85.551 w porównaniu z dodatnim saldem 11.170 w tym okresie 1951 r.

Specjalna komisja organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej /O.E.E.C./, której powierzono zbadanie nowych francuskich ograniczeń importowych, zakończyła pierwszy etap swych prac. Prace te ograniczyły się do ogólnego zbadania sytuacji we Francji, gdyż przedstawiciele francuscy nie mogli udzielić komisji bliższych wyjaśnień w sprawie przyszłych francuskich zarządzeń importowych, szczególnie zaś jeśli chodzi o wielkość i rodzaj kontyngentów importowych, które Francja zamierza ustalić. Niepewność, która utrzymuje się od blisko 6 tygodni odnośnie do polityki importowej Francji w przyszłości, nie została zatem narazie usunięta, co partnerzy handlowi Francji oceniają bardzo niekorzystnie.

W praktyce wstrzymano prawie zupełnie wydawanie nowych licencji przywozowych. Wydane dnia 4 i 19 lutego dekrety rządowe francuskiego unieważniły dotychczasowe kwoty liberalizacyjne, bez ustalenia nowych kontyngentów importowych dla wywienionych w nich towarów, tak że przywóz ich zupełnie ustał. Ponadto wstrzymano po większej części wydawanie licencji przywozowych w ramach kwot ustalonych w umowach handlowych, przy czym dla usprawiedliwienia wskazuje się na wyczerpanie rezerw dewizowych, co umożliwia honorowanie nowych licencji. W rzeczywistości Urząd Dewizowy dysponuje jeszcze niewielkimi wpływami dewiz z eksportu. Wpływy te są jednakowoż prawie wyłącznie wykorzystywane na finansowanie importu surowców podstawowych bez brania pod uwagę przyjętych w umowach zobowiązań importowych i interesów partnerów handlowych.

Produkcja

W uzupełnieniu informacji zamieszczonych w W.H.Z.12/47 podajemy zestawienie wskaźników produkcji najważniejszych gałęzi przemysłu francuskiego w grudniu 1951 r. i w styczniu bieżącego roku /1952 = 100/:

	grudzień 1951 r.	styczeń 1952 r.
prąd elektryczny	196	207
gaz /ziemny i przemysłowy/	208	213
nafta i mieszanki benzynowe	316	309
paliwa mineralne stałe	117	122
wydobycie rud	124	127
wydobycie i przeróbka różnych minerałów	137	156
produkcja metali	166	170
przeróbka metali	163	172
przemysł szklany	188	187
przemysł ceramiczny i materiałów budowlanych	145	132
przemysł chemiczny	155	147
kauczuk	212	233
tytoń i zapalki	135	173
papier i tektura	142	129

Inflacja

Presja inflacyjna we Francji trwa nadal. Do dnia 6 marca br. ilość banknotów w obiegu zwiększyła się o ponad 15 mlrd. fr.fr. osiągając nową rekordową cyfrę 1.895.635 mln. fr.fr. W dniu 28 lutego br. wynosiła ona 1.880.000 mln.fr.fr.

Program Pinay'a - program nędzy i wojny

Korespondent paryski "Prawdy", Jerzy Żukow, omawia działalność nowego rządu francuskiego którego premierem jest Antoine Pinay. W korespondencji czytamy między innymi:

"Pinay wraz z najbliższymi współpracownikami pochłonięty jest opracowywaniem "szerokiego programu gospodarczego", który ma zostać przedstawiony parlamentowi. Popierająca rząd prasa burżuazyjna zapewnia na wszelkie sposoby, że Pinay zamierza rzekomo "odejść od polityki" i ześrodkować wszystkie wysiłki na rozstrzygnięciu "zadań czysto technicznych", a mianowicie na uratowaniu franka, na ocaleniu gospodarki francuskiej od krachu.

Pinay, podobnie jak wszyscy jego poprzednicy, uroczyście zapewniał, że zapobiegnie dalszej wyżce cen, a nawet doprowadzi do ich zniżki". Demaskując ten manewr Żukow przypomina, że we Francji stale wzrasta ilość znajdujących się w obiegu banknotów.

Już w początkach marca osiągnęła ona nie mającą precedensu astronomiczną cyfrę 1.895.635 mln. franków.

Według dziennika "Humanite" okrzyczany przez burżuazyjną prasę rządowy program obniżki cen okazuje się w praktyce zwykłym blufem. Obniżka nie objęła bowiem artykułów pierwszej potrzeby. Dziennik podaje z ironią, że magazyny "realizujące" program Pinay'a sprzedają w pierwszych dniach wiosny bieliznę i palta zimowe po cenach obniżonych w wielu wypadkach nie ujawniając cen dnia poprzedniego. Ceny podstawowych artykułów żywnościowych nie zostały zniżone a wręcz przeciwnie w ciągu kilku dni zanotowano wzrost cen szeregu artykułów między innymi i czekolady o 56 franków, kawy o 52 fr. bananów o 20 fr. margaryny o 20 fr. Podrożało również pranie o 5 fr. "Tak więc kończy "Humanité" - cały hałas czyniony wokół programu Pinay'a ma na celu stworzenie pretekstu dla zamrożenia płac"

Europejska Unia Płatnicza

Kwota Francji w Europejskiej Unii Płatniczej wynosi 520 mln. Kredyty przyznane Francji przez EPU i spłaty dokonywane w złocie na rzecz EPU rozbijają się na pięć transz:

rozmiary deficytu	deficyt regulowany złoto przelewane	
	przez kredyty przyznane ze strony EPU /w mln.dol/	przez Francję do E.P.U.
poniżej 104	104	-
od 104 do 208	83,2	20,8
od 208 do 312	62,4	41,6
od 312 do 416	41,6	62,4
od 416 do 520	20,8	83,2
	-----	-----
	312,0	208,0

Wynika stąd, że wykorzystanie przez Francję przysługującej jej kwoty nastąpić może przez zaciągnięcie w EPU długu w wysokości 60% ogólnej przyznanej sumy i przez przelew do EPU złota na pokrycie pozostałej różnicy.

Przy końcu stycznia br. ogólny deficyt Francji wyniósł \$ 286,8 wobec czego znalazła się ona w trzeciej transzy i sytuacja jej regulowana była w sposób poniższy:

	otrzymany kredyt / w mln. dolarów/	przelane złoto
1-a transza	104	-
2-a transza	83,2	20,8
3-a transza	47,3	31,5
	-----	-----
	234,5	52,3

Ponieważ deficyt Francji osiągnął w lutym br. \$ 129 mln. ogólny deficyt wzrósł w tym miesiącu z \$ 286,8 mln do \$ 415,8 mln. i regulowanie odbywałoby się w sposób następujący:

	otrzymany kredyt / w mln. dolarów/	przelane złoto
1-a transza	104	-
2-a transza	83,2	20,8
3-a transza	62,4	41,6
4-a transza	41,5	62,3
	-----	-----
	291,1	124,7

W tym stanie rzeczy, wobec deficytu lutowego i przejścia z trzeciej do czwartej transzy, musiała by ona bez otrzymania specjalnej pożyczki przelać na poczet swego deficytu w wysokości \$ 129 mln złoto równowartości \$ 72,4 mln. Na skutek jednak otrzymania pożyczki \$ 100 mln. deficyt lutowy wyniósł tylko \$ 29 mln. a deficyt globalny wzrósł z \$ 286,8 mln. tylko do \$ 315,8 mln. Regulowanie zaś długów przebiega w sposób następujący:

otrzymany kredyt przelane złoto
/ w mln. dolarów/

1-a transza	104,-	-
2-a transza	83,2	20,8
3-a transza	62,4	41,6
4-a transza	1,5	2,3
	-----	-----
	251,1	64,7

Dzięki więc otrzymanej w wysokości \$ 100 mln. pożyczce, która zmniejszyła deficyt lutowy, przelew złota Francji na rzecz EPU wzrośnie jedynie z \$ 52,3 mln. /przy końcu stycznia/ do \$ 64,1 mln. /przy końcu lutego/, co stanowi wpłatę w wysokości \$ 12,4 mln. zamiast \$ 72,4 mln, w wypadku gdyby Francja nie otrzymała pożyczki.

H I S Z P A N I A

Handel zagraniczny w r.1951.

Obroty handlu zagranicznego Hiszpanii osiągnęły w roku 1951 wartość /w mln. złotych pesetów/ 2.831 co stanowi wzrost o 394,5 w porównaniu z rokiem 1950. Dodatnie saldo bilansu handlowego w roku ubiegłym wyraziło się cyfrą 217 wobec 50 w 1950 r.

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import holenderski w lutym r. 1952 wynosił 725 mln. fl.hol. wobec 800 mln. fl.hol. w styczniu, eksport zaś 643 mln. fl.hol. wobec 746 mln.fl.hol.

Ujemne saldo bilansu handlowego w okresie pierwszych dwóch miesięcy rb. wyraziło się cyfrą 136 mln.fl.hol. wobec 467 mln.fl.hol. w analogicznym okresie 1951 r.

Wbrew prawu międzynarodowemu rząd Stanów Zjednoczonych zablokował awoir, dolarowe holenderskiego "Slavenberg - Banku" jako karę za utrzymywanie stosunków handlowych z Chinami Ludowymi. Niedawno rząd USA zablokował awoiry rotterdamkiej firmy transportowej, której obroty handlowe z Węgierską Republiką Ludową dokonywane były za pośrednictwem innej firmy.

Rząd holenderski zawiadomił Europejską Organizację Współpracy Gospodarczej /OEEC/, że z dniem 1 marca 75% importu do Holandii zostanie zwolnione od ograniczeń ilościowych. Oznacza to, że liberalizacja będzie obecnie o 4% większa. Stało się to możliwe dzięki poprawie sytuacji płatniczej Holandii w Europejskiej Unii Płatniczej /EPU/.

Europejska Unia Płatnicza

Jak już podawaliśmy Holandia uzyskała w EPU w lutym dodatnie saldo wynoszące g 62.910 mln, z czego połowę otrzymała w złotych i dolarach, druga zaś połowa pozostała w EPU w formie kredytu.

Ogólne należności Holandii w EPU wynoszą obecnie g 104,475 mln.

Bilans płatniczy

Bilans płatniczy zamknięty został w roku 1951 saldem ujemnym w wysokości 300 mln. florenów holenderskich. Zapasy złota i dewiz Banku państwa przedstawiają obecnie wartość 2 mlrd. fl.hol. W styczniu i lutym powiększyły się one ogółem o 320 mln.fl.hol.

Produkcja

Wartość produkcji holenderskiej w r. 1951 wynosiła 19.350 mln.fl.hol. wobec 17.720 mln.fl.hol. w roku 1950. Pozorny ten wzrost w wysokości 19%, spowodowany został wyższą ceną. Trzeba tu jednocześnie stwierdzić, że nawet w tym rzekomym wzroście produkcji nie uczestniczył przemysł konsumpcyjny /szczególnie włókienniczy, skórzany i obuwiowy/, którego wskaźnik spadł bardzo znacznie. Do trudności zbytu stających przed tymi gałęziami dołączają się państwowe ograniczenia kredytowe dla przedsiębiorstw nie pracujących na rzecz zbrojeń oraz powodują niewystarczające zaopatrzenie w stal, której brak odbił się szczególnie na przemyśle metalowym.

Ceny hurtowe

Ogólny wskaźnik cen hurtowych na dzień 31 stycznia rb. wynosił 145, czyli nie uległ zmianie od grudnia /r.1948 = 100/. Wskaźnik cen artykułów żywnościowych zwyżkował o jeden punkt, a surowców o 2 punkty, spadły natomiast ceny produktów olejowych, wełny surowej, bawełny oraz przędzy bawełnianej i wełnianej.

Wyroby gotowe, obuwanie i wyroby włókiennicze mają tendencję zniżkową natomiast papier gazetowy silnie zwyżkował.

Inflacja

Wobec zagrażającej Holandii inflacji Bank Państwa podniósł niedawno stopę dyskontową do 4%. Stopa procentowa od pożyczek prywatnych wynosi obecnie 5 1/2%.

Kilku senatorów założyło protest przeciwko polityce fiskalnej ministra finansów, która wywiera ujemny wpływ na gospodarkę, prowadząc do zmniejszenia produkcji i bezrobocia.

P O R T U G A L I A

Handel zagraniczny

Import Portugalii w roku 1951 wyniósł /w mlrd.eks-kudów/ 0,4 eksport zaś 7,5, Deficyt wyniósł 1,9 w porównaniu z 2,6 w 1950 r.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import szwajcarski w lutym 1952 r. wyniósł według danych tymczasowych / w mln. franków szwajcarskich/ 458,4 w porównaniu z 494,5 w styczniu br. i 499,6 w lutym 1951 r., podczas gdy eksport odpowiednio - 382,9, 344,9 i 357,7.

W ciągu dwóch pierwszych miesięcy 1952 r. import szwajcarski wyniósł /w mln. franków szwajcarskich/ 952,9, a eksport - 727,8. Ujemne saldo bilansu handlowego osiągnęło cyfrę 225,1.

Rozwój bilansu handlowego

	I M P O R T		E K S P O R T		saldo	Wartość
	W wago- nach 10-tono- wych	war- tość w mln. fr.	W wago- nach 10-tono- wych	war- tość w mln. fr.	ujem- ne w mln.fr.	eksportu w % warto- ści im- portu
luty 1951	72.740	499,6	4.816	357,7	141,9	71,6
styczeń 1952	74.310	494,5	5.239	344,9	149,6	69,7
luty 1952	73.032	458,4	4.665	382,9	75,5	83,5
styczeń/lu- ty 1951	148.625	998,5	10.986	682,7	315,8	68,4
styczeń/lu- ty 1952	147.342	952,9	9.904	727,8	225,1	76,4

Obliczony przez statystykę szwajcarską wskaźnik handlu zagranicznego /1938 = 100/ wzrósł w porównaniu z poprzednim miesiącem przy imporcie o trzy punkty do 252 /233/x/ przy czym wskaźnik artykułów spożywczych wyniósł 296 /274/, surowców- 265 /242/, wyrobów gotowych - 210 /178/. Wskaźnik eksportu w porównaniu ze styczniem, wykazałwyżkę z 262 na 265 /248/. Do tego wzrostu przyczynił się szczególnie wywóz wyrobów gotowych - 276 /254/, podczas gdy wywóz artykułów żywnościowych - 225 /233/ i surowców - 216 /212/ nie wywarły specjalnego wpływu.

x/ cyfry podane w nawiasach odnoszą się do tego samego miesiąca ub.roku.

W porównaniu z miesiącem poprzednim import wykazuje spadek, pozostając wartościowo również poniżej poziomu z lutego ubiegłego roku. Zmniejszone w porównaniu ze styczniem br. obroty dotyczące przede wszystkim niektórych artykułów żywnościowych, pasz oraz surowców, podczas gdy wwóz wyrobów gotowych pozostał na ogół na poziomie poprzedniego miesiąca. Szczególnie zmniejszony został import owsa, kukurydzy, jęczmienia pastewnego, ryżu, cukru, masła, benzyny, surowej bawełny, blachy żelaznej, budulca i drzewa użytkowego. W tym samym okresie czasu zwiększył się import pszenicy, świeżych warzyw i owoców, ziemniaków, węgla, pirytu, żelaza i stali, nawozów sztucznych oraz chemikalii. Odnosnie do wyrobów gotowych import obuwia, tkanin wełnianych, dywanów, wyrobów ze szkła dętego, maszyn i motocykli przekroczył poziom poprzedniego miesiąca, zaś import farmaceutyków, samochodów i skóry nieco spadł.

Eksport towarów głównych gałęzi przemysłowych

Przemysł włókienniczy	Wartość eksportu		Ilościowy wskaźnik eksportowy		
	styczeń	luty	przeciętna	styczeń	luty
	1 9 5 2 r.	1 9 5 2 r.	miesięczna	1 9 5 2 r.	1 9 5 2 r.
	w mln. fr.		1951 r.		
			/ 1 9 3 8	= 1 0 0 /	
przędza bawełniana	7,4	7,3	80	104	90
tkaniny bawełniane	9,0	9,4	83	60	69
wyroby hafciarskie	6,4	7,9	99	63	84
sztuczny jedwab i przędza sztucznego jedwabiu	5,2	6,4	163	162	200
tkaniny z jedwabiu sztucznego i naturalnego	7,4	8,8	219	165	198
wstążki z jedwabiu naturalnego i sztucznego	0,7	0,8	109	74	87
przędza czesankowa	0,9	1,0	152	164	149
tkaniny wełniane	1,7	1,5	258	261	262
wyroby dziane	1,4	2,1	234	109	186
konfekcja	2,4	3,4	200	141	194
kapelusze słomkowe	4,1	3,9	136	224	205
obuwie w 1.000 par	91,6	115,4	70	67	53
w mln.fr.	2,5	1,9			

przemysł metalowy

aluminium	4,6	5,9	62	45	68
maszyny	69,6	72,1	176	155	158
zegarki w 1000 szt.	253,5	3.323,4			
w mln fr.	68,7	95,3	193	165	211
przyrządy i aparaty	23,3	24,8	300	268	291

przemysł chemiczny
i farmaceutyczny

farmaceutyki	25,8	25,0	362	287	292
wyroby perfumeryjne	3,0	2,5	183	162	141
chemikalia przemysłowe	9,7	8,2	407	360	260
barwniki anilinowe i indygo	14,8	18,3	174	108	135

przemysł spożywczy

ser	8,8	9,4	91	96	102
mleko skondensowane	0,3	0,3	40	43	38
czekolada	1,3	1,4	487	385	416

Zwiększenie wartości eksportu w porównaniu z miesiącem poprzednim spowodowane jest głównie czynnikami sezonowymi. Bardzo poważnie wzrósł eksport przemysłu zegarmistrzowskiego, którego obroty wyniosły nienotowaną dotychczas w lutym wysokość.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Szwajcarii

	I M P O R T				E K S P O R T			
	styczeń 1 9 5 2 r.	lutym 1938	rok w %	lutym 1952	styczeń 1 9 5 2 r.	lutym 1938	rok w %	lutym 1952
	w mln.fr.		nego im- portu		w mln.fr.		nego eks- portu	
Niemcy zach.	78,2	80,8	23,2	17,6	28,7	32,4	15,7	8,5
Austria	7,5	8,3	2,1	1,8	8,6	9,0	2,3	2,4
Francja	41,1	40,4	14,3	8,8	29,5	28,7	9,2	7,5
Włochy	30,1	31,3	7,3	5,8	31,8	29,9	6,9	7,8
Belgia-Luk- semburg	30,3	34,9	4,3	7,6	18,9	20,6	3,2	5,4
Holandia	19,3	17,9	3,5	3,9	10,9	16,5	4,7	4,3
Wielka Brytania	28,3	26,4	5,9	5,8	20,3	21,4	11,2	5,6
Hiszpania	5,3	4,7	0,3	1,0	6,2	7,0	0,4	1,8
Dania	7,9	6,0	0,9	1,5	6,1	7,2	1,4	1,9
Szwecja	15,2	14,2	1,2	3,1	10,9	15,4	3,1	4,0
Czechosło- wacja	7,2	8,4	3,6	1,8	3,6	5,8	3,3	1,5
Indie	3,8	3,4	1,4	0,7	9,3	7,0	1,8	1,8
Chiny	2,7	2,3	0,5	0,5	4,6	5,3	2,1	1,6
Kanada	19,2	17,4	1,5	3,8	4,2	8,1	1,1	2,1
Stany Zjed- noczone	108,2	82,8	7,8	18,1	41,1	53,6	6,9	14,0
Meksyk	2,5	2,1	0,2	0,5	3,9	5,3	0,6	1,4
Brazylia	5,6	5,7	0,7	1,2	16,3	14,9	1,3	3,9
Argentyna	3,5	1,9	3,6	0,4	13,6	11,5	2,7	3,0
Australia	1,3	2,1	0,6	0,5	5,8	4,9	1,3	1,3

Szwajcarska gazeta "La Suisse" opublikowała artykuł, świadczący o jawnej ingerencji USA w wewnętrzne sprawy Szwajcarii. Gazeta przytacza fakty, wykazujące, że USA wywierają nacisk na szwajcarskie koła finansowe i gospodarcze w celu przeszkodzenia jakimkolwiek stosunkom gospodarczym i handlowym pomiędzy Szwajcarią a krajami demokracji ludowej.

"La Suisse" donosi o sankcjach, zastosowanych wobec jednego z banków w Zürichu, który udzielił kredytu bankowi holenderskiemu. Bank ten wykorzystał kredyt dla dokonania transakcji handlowych w Chińską Republikę Ludową. W odwet za to "przestępstwo" koła rządzące USA natychmiast zablokowały avoir-y banku zurychskiego, znajdujące się w USA. Gazeta podkreśla, że nie jest to pierwszy wypadek nacisku amerykańskiego na Szwajcarię. Za każdym razem władze amerykańskie tłumaczą swoje posunięcia tym, że banki szwajcarskie "odnoszą się przychylnie do handlu ze Wschodem".

"La Suisse" kończy: "Z tej sytuacji wynika, że USA zamierzają za wszelką cenę przeszkodzić naszemu handlowi z krajami Wschodu. Nie możemy do tego dopuścić jeżeli chcemy pozostać niezależnymi panami naszych posunięć".

S Z W E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Poniżej podajemy strukturę towarową szwedzkiego handlu zagranicznego w styczniu br. w zestawieniu z analogicznym miesiącem 1951 r. /w mln szwedzkich koron/:

	I M P O R T		E K S P O R T	
	styczeń 1951 r.	styczeń 1952 r.	styczeń 1951 r.	styczeń 1952 r.
zwierzęta i produkty zwierzęce	10,6	6,1	23,7	25,2
produkty roślinne	62,1	85,8	14,4	13,7
tłuszcze oleje i wosk	9,6	17,4	4,5	6,3
produkty przemysłu spożywczego	29,0	23,3	6,8	6,0
kopaliny	147,4	193,5	38,8	49,4
artykuły chemiczne, barwniki	41,3	48,3	14,5	18,8
skóry surowe i garbowane	15,2	12,4	7,6	7,7
kauczuk i wyroby gumowe	11,3	16,5	0,3	0,6
budulec, korek itd.	6,0	11,0	49,0	111,7
masa drzewna, tektura i papier	3,4	5,7	192,5	395,4
artykuły tekstylne	150,2	114,5	9,9	13,7
obuwie odzież	2,5	1,5	0,06	0,3
wyroby kamionkowe, gliniane i szklane	7,9	10,3	3,1	4,4
metale szlachetne i wyroby z nich	1,3	0,7	0,05	0,1

główne metale i wyroby z nich	71,0	163,9	61,9	93,2
maszyny, aparaty itd.	63,5	105,8	61,1	102,3
środki transportowe	41,2	42,3	18,0	30,0
instrumenty, zegary	11,7	10,8	6,2	11,1
inne towary	6,4	7,1	2,4	4,7

Jak donosi agencja "Agefi", rząd szwedzki wydał zarządzenie, znoszące z mocą natychmiastową opłaty przy eksporcie celulozy i masy drzewnej do wszystkich krajów strefy dolarowej, a więc do USA, Wenezueli, Filipin, Kanady, Meksyku, Gwatemali, San-Salwadoru, Hondurasu, Costa-Rica, Nicaragua, Panamy, Kuby, Haiti, Ekwadoru i Boliwii. Decyzja ta powzięta została celem zwiększenia napływu dolarów do Szwecji i oderwania się do rynków Europy Zachodniej.

Ceny hurtowe

Według tymczasowych danych, ogólny wskaźnik szwedzkich cen hurtowych wzrósł w ciągu 1951 r. o 19,5% przy czym wskaźnik cen surowców przemysłowych podniósł się o 25,8%, półfabrykatów - o 21,0% a wyrobów gotowych - o 22,7%.

Rozwój wskaźników cen hurtowych poszczególnych grup towarowych w IV kwartale 1951 r. przedstawiał się następująco /1935 r. = 100/:

	październik		listopad		grudzień	
	1950	1951	1950	1951	1950	1951
Wskaźnik ogólny	230	306	244	317	253	318
w tym:						
surowce przemysłowe	254	370	285	399	301	400
półfabrykaty	254	342	274	362	284	363
wyroby gotowe	205	267	211	270	219	269
artykuły rolnicze	215	261	222	264	228	266
produkty spożywcze pochodzenia roślinnego	216	269	223	270	227	268
produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego	226	264	227	268	232	269
chemikalia	223	303	224	309	230	320
opał	333	446	339	447	343	447
skóry i wyroby skórzane	160	283	217	281	223	279
towary włókiennicze	244	332	264	332	292	330
kauczuk i wyroby gumowe	191	207	205	201	196	200
metale i wyroby metalowe	217	285	220	291	226	292
maszyny i środki transportowe	186	226	186	235	186	237
celuloza, papier i karton	233	370	248	376	275	379
materiały drzewne	346	560	468	764	469	765

Ceny detaliczne

Według oficjalnych danych, w lutym br. nastąpił dalszy wzrost szwedzkich cen detalicznych. Ilustruje to poniższe zestawienie /1935 r. = 100/:

	styczeń		luty	
	1951	1952	1951	1952
wskaźnik ogólny	191	217,7	195	218,5
żywność	196	226,0	199	227,8
opał i oświetlenie	218	274,0	224	273,2
odzież	218	257,1	225	256,5
inne towary i usługi	212	236,2	215	237,2

Jak się dowiadujemy rząd szwedzki podniósł ostatnio ceny szeregu ważniejszych produktów rolniczych. Zwyżka cen objęła masło, margarynę, ser, mleko, mięso wieprzowe i cukier.

Niebawem podwyższone zostaną również ceny wyrobów cukierniczych, kaszy i produktów mącznych.

T U R C J A

Handel zagraniczny w r.1951

Według doniesienia agencji France - Presse wartość eksportu tureckiego w r. 1951 wynosiła £ tur. 879,5 mln., w tym do Niemiec zachodnich £ tur. 234,3 mln. i do Stanów Zjednoczonych £ tur. 187,2 mln.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak donosi "Financial Times" spadek importu Wielkiej Brytanii w ciągu lutego br. spowodował znaczną poprawę widocznego bilansu handlowego. Niedobór kształtował się w wysokości £ 53 mln. t.j. stanowił połowę niedoboru poprzednich dwóch miesięcy.

Zdaniem pisma byłoby jednak błędem przypuszczać, że lutowy poziom deficytu handlowego nie zostanie przekroczony w ciągu najbliższych kilku miesięcy. Import w lutym zazwyczaj bywa bardzo niski. Mogą również powstać trudności ze strony eksportu w nadchodzących miesiącach, zwłaszcza w odniesieniu do sprzedaży dóbr konsumcyjnych. W lutym globalna wartość eksportu wynosiła prawie tyle co w styczniu, w którym to miesiącu eksport był o 5% wyższy od miesięcznego, przeciętnego eksportu drugiej połowy 1951 roku. Utrzymanie eksportu na tym poziomie będzie w znacznej mierze zależało od tego, jak szybko przewidywany wzrost eksportu wytworów przemysłu maszynowego będzie mógł nastąpić.

Australijskie ograniczenia importowe wywołały poważne zaniepokojenie w brytyjskim przemyśle bawełnianym i sztucznego jedwabiu. Jak wiadomo, Australia jest największym odbiorcą brytyjskiego przemysłu włókienniczego. W ubiegłym roku australijskie zakupy wyrobów bawełnianych i ze sztucznego jedwabiu wynosiły łącznie £ 32 mln. Ograniczenia australijskie spowodują wzrost bezrobocia w przemyśle włókienniczym Wielkiej Brytanii.

Ogólna wartość niesfinalizowanych zamówień jest oceniona na £ 16 do 20 mln. Oznacza to, że nie należy się spodziewać nowych zamówień przed upływem 12-tu miesięcy, przyjmując pod uwagę, że 20% zezwolonego importu może być z nadwyżką pokryte przez niesfinalizowane jeszcze zamówienia.

Ograniczenia importowe zastosowane przez Australię stanowią ponadto dotkliwy cios dla brytyjskiego eksportu samochodów. Jak podaje "Agefi" eksport samochodów ograniczony być musi do 22.000 sztuk wobec 107.000 w roku ubiegłym. Stwarza to dla brytyjskiego przemysłu samochodowego trudny problem znalezienia nowych rynków zbytu dla swej produkcji.

Ceny handlu zagranicznego

Jeśli chodzi o ceny handlu zagranicznego Wielkiej Brytanii w ciągu lutego br. to ceny importowe, według wskaźnika brytyjskiego Ministerstwa Handlu /1951 = 100/, pozostały bez zmian w porównaniu z dwoma poprzednimi miesiącami utrzymując się na poziomie 103.

Wskaźnik zaś cen eksportowych w tym miesiącu /1951 = 100/ podniósł się o 1 punkt do cyfry 106.

Bilans płatniczy

W roku ubiegłym Wielka Brytania miała deficyt płatniczy w wysokości £ 516 mln wobec nadwyżki £ 238 mln. w 1950r.

Europejska Unia Płatnicza

Deficyt Wielkiej Brytanii wobec EPU wyniósł w lutym br. £ 22.351.428 wobec sumy £ 54.060.000 w styczniu br. Deficyt został uregulowany w drodze wpłacenia £ 17.881.070 w złocie oraz przez udzielenie kredytu Wielkiej Brytanii w wysokości £ 4.470.357.

Od września 1951 r. Wielka Brytania wpłaciła EPU £ 113.154.643 w złocie.

Zamorskie kraje kapitalistyczne

Afryka Północna jako baza wojenna

Po drugiej wojnie światowej na Afryce koncentruje się coraz bardziej uwaga państw imperialistycznych. Straciwszy wiele wpływów i pozycji w Azji monopole, zwłaszcza angielskie i francuskie pragną tu właśnie, odbić swoje straty a poza tym wykorzystać Afrykę jako bogate źródło surowców strategicznych. Opracowane przez nie programy inwestycyjne dotyczą rozwoju górnictwa i źródeł energii elektrycznej, zagadnień transportowych i rolnictwa.

Jednocześnie wzrasta w Afryce, zwłaszcza w jej części północnej i w Kongo Belgijskim wpływ monopolii amerykańskich, które wykorzystują w tym celu zdobyte tam podczas wojny bazy strategiczne.

Stany Zjednoczone budują bazy lotnicze i porty strategiczne, rozszerzają sieć komunikacyjną i forsują produkcję surowców strategicznych, takich jak: uran, miedź, chrom, kobalt, mangan, bauksyt, azbest, cyna, diamenty przemysłowe, ropa naftowa, kauczuk, sisal, twarde drewno, skóry, tłuszcze itd. Akcja ta wzmogła się szczególnie po rozpoczęciu agresji w Korei. Kierownictwo tymi pracami objęła wtedy administracja planu Marshalla w Paryżu. Projekt opracowany przez nią przewiduje inwestowanie w Afryce do roku 1955 ca. \$ 16 mld., przy czym \$ 8 mld. przeznaczają się dla Afryki Północnej a \$ 8 mld. na rozwój terenów położonych na południe od Sahary z wyłączeniem Afryki Południowej, gdzie do grudnia roku 1950 inwestowano już \$ 2 mld.

Już w roku 1950 inwestycje wyniosły \$ 750 mln., co wskazuje na związek pomiędzy tymi inwestycjami a pospiesznymi przygotowaniami wojennymi. Z ogólnej sumy inwestycji, 75% przewidziane jest na rozbudowę systemu transportowego oraz zwiększenie produkcji surowców mineralnych, półfabrykatów i płodów rolnych.

Fiasco "planu Colombo"

W dniu 10 marca r.b. zebrał się w Karachi Komitet doradczy "planu Colombo". Plan ten miał zapewnić rozwój gospodarczy Azji Południowej i południowo-wschodniej przy udziale siedmiu dominów brytyjskich /Australii, Kanady, Cejlonu, Indii, Nowej Zelandii, Pakistanu i Wielkiej Brytanii/.

Początkowo był on pomyślny jako przeciwwaga wobec 4 punktu programu Trumana i miał ochronić kraje Wspólnoty Brytyjskiej i sferę jej wpływów od przenikania kapitału amerykańskiego.

Obecnie jednak w zaledwie początkowym stadium wykonywania planu Wielka Brytania okazała się zbyt słabą finansową, aby móc osiągnąć zamierzone cele własnymi środkami i uginając się przed żądaniami amerykańskimi musiała oświadczyć gotowość współpracy w realizacji 4 punktu programu Trumana. Decyzję tę poprzedziło uświadomienie sobie przez sygnatariuszów planu, że projekty rozwoju przemysłu i rolnictwa nie dażą się nawet w przybliżeniu zrealizować.

Kanada, Australia i Nowa Zelandia były gotowe dostarczyć pomocy technicznej i finansowej, nie mogły jednak nabyć w Wielkiej Brytanii żadnych urządzeń przemysłowych. Wielka Brytania nie była w stanie przyjąć zamówień, ponieważ wszystkie jej wysiłki skupiły się na zbrojeniach. W takich okolicznościach plan był skazany na niepowodzenie.

Obecnie oczekuje się, że na bieżącej sesji Komitetu Doradczego wysunięte zostanie żądanie ściślejszej współpracy "Planu Colombo" z 4 punktem programu Trumana. Podkreśla to jeszcze fakt, że do państw początkowo objętych "planem" mają jeszcze dojść: Indonezja, Sjam i Filipiny.

"Plan Colombo" - przestaje być projektem brytyjskim a staje się przedsięwzięciem Stanów Zjednoczonych.

C E J L O N

Handel zagraniczny w roku 1951

Dodatknie saldo bilansu handlowego Cejlonu wynosiło w końcu roku 1951 - 345 mln rupii cejlońskich, wobec 396 mln. r.c. w r.1950. Spadek ten jest wynikiem wzrostu importu cejlońskiego z 1 167 mln r.c. w roku 1950 do sumy 1 559 mln.r.c. w roku 1951, czyli o 34%, podczas gdy eksport zwiększył się tylko o 22% i wynosił 1 904 mln.r.c. wobec 1 563 w roku 1950.

Struktura geograficzna importu cejlońskiego przedstawiała się w głównych zarysach następująco /w %/: Wielka Brytania - 21,9, Burma - 14,7, Indie - 12,1, Australia - 8,0, Stany Zjednoczone A.P. - 5,3, Japonia - 5,0, Iran - 2,4, Pakistan - 2,0, Belgia - 1,7, Francja - 1,5 i Holandia - 1,5. W eksporcie głównymi kontrahentami byli /w %/: Wielka Brytania - 30,7, Stany Zjednoczone - 10,4, Australia - 6,9, Holandia - 5,3, Egipt - 4,3, Niemcy zachodnie - 4,0, Kanada - 3,8, Włochy - 3,8, Związek Afryki Południowej - 3,3, Indie - 2,5, Nowa Zelandia - 2,0, Francja - 1,9 i Pakistan - 1,8.

Udział artykułów żywnościowych, napojów alkoholowych i tytoniu w imporcie Cejlonu wynosił 45%. Eksport składał się głównie z herbaty /42% ogólnego wywozu/ i kauczuku /31% ogólnego wywozu/.

F I L I P I N Y

Sytuacja gospodarcza

W ciągu pierwszego półrocza 1951 r. saldo bilansu handlowego Filipin kształtowało się dodatnio, podczas gdy w drugim poczęło ono zmieniać się w ujemne. Sytuację tę spowodował m.in. brak kontroli sprzyjający wzrostowi importu. Wartość eksportu w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy roku 1951 wynosiła \$ 334 mln., importu zaś - \$ 350 mln.

Filipiny odczuwają obecnie w poważnym stopniu skutki inflacji spowodowanej w dużej mierze wyścigiem zbrojeń, a obniżającej stopę życiową i powodującej wzrost cen.

Wskaźnik kosztów utrzymania wynoszący 352,8 w październiku roku 1950 /1941 = 100/ wzrósł do 367,8 w połowie roku 1951 w październiku zaś roku 1951 spadł ponownie do 358,1.

G W A T E M A L A

Handel zagraniczny w roku 1951

Wartość eksportu z Gwatemali w roku 1951 wyniosła \$ 76 084 997, a wartość importu - \$ 80 846 452. Deficyt handlu zagranicznego w ciągu roku wyraził się cyfrą \$ 4 761 435. Łącznie obroty w roku ubiegłym wyniosły \$ 156 931 449 w porównaniu z \$ 138 826 214 w 1950 r. Głównymi pozycjami eksportu Gwatemali były kawa, banany - zmonopolizowane przez firmy amerykańskie, drewno, miód itd.

E G I P T

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Polityka imperialistycznej ekspansji i przekształcania Egiptu w brytyjskie zaplecze rolnicze-surowcowe doprowadziło do silnego uzależnienia Egiptu od handlu zagranicznego. Egipt musi importować nie tylko wyroby przemysłowe, ale również żywność. W ten sposób w ciągu ostatnich 13 lat, a szczególnie od zakończenia minionej wojny światowej, natuje się stały wzrost deficytu bilansu handlowego, który wzmacnia się szczególnie w wyniku oszukańczych chwytów, jakie stosują Anglicy w dziedzinie cen importowych i eksportowych. W roku 1951 - podobnie jak w poprzednich latach - przywóz był znacznie wyższy od wywozu.

Struktura importowa Egiptu jest odbiciem kolonialnego charakteru gospodarki tego kraju; Egipt - kraj rolniczy - nie

może ani wyżywić swojej ludności, ani też wyprodukować potrzebnych ilości artykułów przemysłowych.

I m p e r t

	1950	Trzy kwartały r. 1951
Ogólna wartość /w mln.Ł.E./	212,7	197,0
pszenica /w tys.ten/	442,5	828,1
wartość /w mln.Ł.E./.....	13,8	26,3
mąka pszenna /w tys.ten/ .	88,8	43,3
kukurydza /w tys.ten/	166,1	5,0
herbata /w tys.ten/	16,0	11,9
kawa /w tys.ten/	5,8	3,7
cukier /w tys.ten/	139,8	1,2
tytoń /w tys.ten/	12,8	9,5
tkaniny bawełniane /w mln.m ² /	32,9	2,0 /tys.ten/
tkaniny wełniane /w tys.ten/	2,3	1,4
przędza jedwabiu sztucznego /w tys.ten/	2,5	2,0
worki jutowe /w tys.ten/ .	23,2	12,6
papier, karten itp. /w tys.ten/	75,6	51,1
nawozy sztuczne /w tys.ten/	683,5	450,5
węgiel /w tys.ten/	219,2	192,6
produkty naftowe /w tys.ten/	1.165,9	650,1
samochody /w tys.sztuk/ ..	9,5	9,8

Jak wynika z podanych liczb, pierwsze miejsce w imporcie Egiptu zajmują artykuły żywnościowe. Zapotrzebowanie Egiptu na zboże obliczone jest w przybliżeniu na 1,65 mln. ton pszenicy, 1,8 - 1,9 mln. ton kukurydzy i 190 000 ton jęczmienia; produkcja krajowa jest za mała, co sprawia, że rok rocznie powstaje niedobór w granicach 500.000-600.000 ton pszenicy, 400 000 - 500 000 ton kukurydzy i około 100 000 ton jęczmienia. W roku 1951 import pszenicy do Egiptu osiągnął prawdopodobnie najwyższy poziom, ponieważ już w ciągu pierwszych 9 miesięcy ubiegłego roku sprowadzone z zagranicy 828 000 ton tego ziarna.

Przywóz tkanin bawełnianych do Egiptu, a więc do kraju, który jest czołowym producentem bawełny surowej, ilustruje jeszcze raz kolenialną zależność Egiptu do państw imperialistycznych. To samo można powiedzieć również i o przywozie metali żelaznych, bowiem w Egipcie istnieją bogate złoża rudy żelaza, których eksploatacja mogłaby w pełni zaspokoić potrzeby kraju. Podobnie jak w przywozie, tak samo w wywozie nie nastąpiły zasadnicze zmiany: eksport Egiptu rocznie nadal podlegał bawełny surowej. Poniższa tabela przedstawia eksport Egiptu /bez reeksportu styczeń do września roku 1951:

	1950	trzy kwartały 1951
Ogólna wartość eksportu /w mln. Ł.E./	172,9	146,4
Eksport /w tys.ten/:		
bawełna	395,1	187,3

Wartość /w mln.Ł.E./	149,8	119,9
ryż	173,5	228,4
cebula	82,5	57,9
tkaniny bawełniane	5,3	6,4
fosfaty	449,9	231,7
rudy	108,3	204,2
sól	204,3	259,6
asfalt	38,9	19,4
olej bawełniany	5,4	0,9
makuchy bawełniane	43,2	11,1
otrzęby	12,1	11,3
mazut	332,1	211,6

Wymiana towarowa Egiptu z poszczególnymi krajami demokracji ludowej przedstawia się w tym okresie /według BIKI/ jak następuje /w mln.Ł.E./:

	1949		1950		1951 /9 mies./	
	Import	Ekspert	Import	Ekspert	Import	Ekspert
Czechosło-						
wacja	1,6	5,8	2,5	4,0	1,3	1,8
Polska	0,3	3,3	0,5	1,0	0,5	1,1
Węgry	0,7	1,2	1,2	1,1	1,1	1,3
Rumunia ...	1,0	1,3	0,8	0,3	2,7	2,7
Chiny	0,2	0,05	0,3	1,2	0,3	0,3
Bułgaria ..	0,3	0,1	0,1	-	-	-

Jak wynika z doniesień prasy egipskiej, zbiory pszenicy w 1951 roku były o 10% wyższe niż w 1950, jednakże nadal były zbyt niskie, by pokryć wewnętrzne zapotrzebowanie Egiptu. Import ziarna był nadal nieodzowny. Obszar zasiewów ryżu zmniejszył się z 294 000 ha w 1950 do 205 000 ha w 1951 roku. Przewiduje się, że w związku z tym zmaleją możliwości eksportowe Egiptu w 1952 roku.

Bilans płatniczy

Egipski bilans płatniczy został w roku 1951 zamknięty saldem ujemnym w wysokości 76,5 mln. Ł.E.

I n f l a c j a

W kraju sroży się inflacja. Ilość pieniędzy w obiegu wzrosła ośmiokrotnie w porównaniu z 1938 r., co uwidoczniło się na poniższej tabeli /w mln.funtów egipskich/:

rok 1938	22,2
rok 1944	116,7
rok 1951 czerwiec	170,8

Ceny artykułów powszechnego użytku wzrosły więcej niż 3,5 w końcu roku 1950 w porównaniu z rokiem 1938. Nawet sfałszowany, oficjalny wskaźnik cen hurtowych edzwierciadla drożyznę; wskaźnik ten utrzymywał się w sierpniu 1951 roku na poziomie $383 / 1938 = 100 /$, a wiadomo przecież, że ceny

detaliczne podnoszą się szybciej, niż hurtowe.

W Egipcie szerzy się bezrobocie, wynikające z zalewu rynku egipskiego przez towary anglo-amerykańskie ze spadku produkcji i zamykania całego szeregu przedsiębiorstw. Statystyki oficjalne nie zamieszczają danych o stanie bezrobocia, jednakże informacje pism kairskich mówią o istnieniu w Egipcie większej ilości osób, pozbawionych wszelkiego zatrudnienia. Sytuacja pogarsza się jeszcze z tego względu, że bezrobotni wiejscy, nie mogąc znaleźć zajęcia na wsi, ciągną do miast, gdzie zwiększają i tak już liczną armię bezrobotnych. Nie mając jakichkolwiek środków utrzymania, nie otrzymując zasiłków ani pracy, bezrobotni poprostu żebrzą. Takie oto są skutki "treski" brytyjskich "cywilizatorów" o dobrobyt ludu egipskiego; w tej "działalności" Anglikom dzielnie wtórują Amerykanie, wywożący corocznie z kraju milionowe zyski. W obecnej chwili blok anglo-amerykański czyni usilne zabiegi, aby utrwalić ów stan "dobrobytu" ludu egipskiego i kontynuować ograbianie kraju.

Anglo-amerykańscy imperialiści, usiłując zachować kontrolę nad Egiptem dążą do tego, by wciągnąć Egipt do tworzonej przez nich filii bloku północno-atlantyckiego, noszącej miano "Komendy blisko-wschodniej".

Naród egipski słusznie dopatrzył się w owej propozycji i próbach bloku imperialistów anglo-amerykańskich nowego zamachu na Egipt i chęci utrwalenia kontroli imperialistów nad Egiptem.

INDONEZJA

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Indonezji najważniejszymi towarami, w III kwartale roku 1951 przedstawiał się następująco /ilość w tysiącach ton, wartość w milionach rupii indonezyjskich/:

	III kwartał 1951 r.		styczeń - wrzesień 1951 r.	
	ilość	wartość	ilość	wartość
EKSPORT	2.302,0	1.057,9	6.580,7	3.361,8
w tym:				
kauzok	150,7	497,3	573,9	1.833,0
ropa i jej produkty	1.432,3	149,5	4.491,2	451,0
ruda ołowiana wg. zawartości				
metal	7,8	76,7	24,1	210,2
kopra	148,2	137,8	329,8	326,4
makuchy koprowe	15,9	3,8	43,0	9,9
olej palmowy	26,3	32,1	53,9	59,2
herbata	11,5	33,6	32,8	104,8
kawa	6,0	19,2	15,2	43,8

wyroby z tapioki	16,1	4,2	90,8	21,7
orzeszki ziemne ..	2,7	2,6	9,5	7,4
skóry surowe	1,0	6,9	2,9	22,5
puch roślinny.....	0,7	2,5	3,3	10,7
kopal	1,8	2,4	5,2	8,3
IMPORT	891,1	1.122,7	1.986,8	2.126,9
w tym:				
ryż łuszczoney	147,9	72,0	293,7	145,9
mąka pszenna	49,2	24,4	95,4	44,3
ryby i przetwory				
rybne	15,6	18,6	35,5	39,7
mleko, masło i ser	13,0	17,6	25,3	33,1
przyprawy korzenne	4,0	18,7	11,0	49,2
tytoń i wyroby				
tytoniowe	2,4	11,1	5,5	24,2
tkaniny bawełniane	23,7	271,7	51,8	536,8
przędza bawełniana	2,2	21,1	5,5	44,4
odzież	1,8	19,9	3,3	38,3
maszyny i silniki				
prócz elektrycznych	10,2	43,2	20,4	80,7
autobusy i cięża-				
rówki	5,6	16,7	9,7	27,2
samochody osobowe	4,2	17,6	5,8	24,0
motocykle, rowery				
i części zapasowe				
do nich	7,8	24,7	12,4	37,4
metale żelazne				
i wyroby z nich ..	42,5	34,7	78,1	58,0
gwoździe	17,6	15,4	33,6	27,7
naczynia kuchenne				
żelazne i alumi-				
niowe	13,4	20,6	18,0	33,3
preparaty chemicz-				
no=farmaceutyczne	23,7	37,5	42,2	59,4
cement	41,9	4,5	90,2	8,8
naczynia szklane,				
porcelanowe i ce-				
ramiczne	16,0	15,4	24,3	23,6
makulatura gazeto-				
wa	7,2	9,9	16,6	17,2

W zrozumieniu ważności zagadnienia handlu z krajami obozu pokoju i korzyści jakie może on przynieść Indonezji, rząd indonezyjski wyraził gotowość rozszerzania stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej. Mając to na względzie, delegaci indonezyjskiego Ministerstwa gospodarki na Konferencję Moskiewską po jej zakończeniu odwiedzą kraje Europy Wschodniej. Prasa indonezyjska powitała z zadowoleniem tę wiadomość, stwierdzając, że krok ten pomoże do stabilizacji gospodarki krajowej.

Na powzięcie tych postanowień wpłynął w dużym stopniu fakt, potwierdzony na konferencjach Komisji gospodarczej O.N.Z. dla spraw Azji i Dalekiego Wschodu w Singapore

i Bangunie oraz niemożność dostarczenia urządzeń inwestycyjnych i towarów konsumpcyjnych przez Stany Zjednoczone i Wielką Brytanię pochłonięte wyścigiem zbrojeń.

I Z R A E L

Handel zagraniczny w okresie 11 miesięcy roku 1951

W drugiej połowie marca ogłoszona została statystyka handlu zagranicznego Izraela za okres od stycznia do listopada roku 1951 z uwzględnieniem porównania tych danych z analogicznym okresem roku poprzedniego.

IMPORT

zwyżka w %
w stosunku do
roku 1950

rok 1951	105 300 000 £ izr.	15
rok 1950	91 700 000 £ izr.	

EKSPORT

rok 1951	15 400 000 £ izr.	35,7
rok 1950	11 300 000 £ izr.	

Struktura towarowa importu

		udział procentowy
artykuły konsumpcyjne	28 150 000 £ izr.	27,1 %
surowce i półfabrykaty oraz żywność	37 800 000 £ izr.	35,7 %
urządzenia inwestycyjne	20 750 000 £ izr.	27,2 %
paliwo i materiały pędne	10 600 000 £ izr.	10,0 %

Struktura towarowa eksportu

		udział procentowy
owoce cytrusowe	5 200 000 £ izr.	35,6 %
diamenty szlifowane	3 700 000 £ izr.	24,9 %
konserwy owocowe, przetwory, olejki ...	1 100 000 £ izr.	10,5 %
wyroby wełniane	1 100 000 £ izr.	7,4 %
konfekcja i obuwie .	800 000 £ izr.	5,1 %
samochody osobowe ..	400 000 £ izr.	3,0 %
wyroby bawełniane ..	300 000 £ izr.	1,8 %
zęby sztuczne	200 000 £ izr.	1,7 %
lekarstwa	200 000 £ izr.	1,6 %
czekolada, cukierki i napoje alkoholowe	200 000 £ izr.	1,4 %
r ó ż n e	1 800 000 £ izr.	7,0 %

J A P O N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu wiadomości o handlu zagranicznym Japonii w roku 1951 /patrz "WHZ" Nr 8/43/ podajemy jeszcze poniższe dane:

Podział handlu zagranicznego według stref walutowych /w mln.dolarów/:

	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>
strefa szterlingowa	563	429
strefa dolarowa	302	980
strefa t.zw. "rachunków otwartych"	433	316

Struktura geograficzna /w mln.dolarów/

	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>
O g ó ł e m	1 298	1 725
w tym:		
Stany Zjednoczone A.P.	184	637
kolonie brytyjskie ...	145	66
Indonezja	120	58
Australia	81	134
Hong-Kong	63	41
Wielka Brytania	53	...
Pakistan	...	92
Indie	49	46
Tajwan	47	...

Struktura towarowa /w mln. dolarów/

	<u>Eksport</u>
tekstylia	661
wyroby stalowe	242
maszyny	117
metale nieżelazne	67
chemikalia	48
artykuły żywnościowe	74
i n n e towary	89

Co się tyczy handlu zagranicznego w roku bieżącym, to japoński Urząd Stabilizacji Gospodarczej opracował program importu surowców na rok finansowy 1952/53 na ogólną sumę \$ 2 603 mln. Z kwoty tej przypada \$ 1 230 mln. na strefę dolarową, \$ 870 mln. na strefę szterlingową i \$ 503 mln. na strefy innych walut. Program przewiduje przywóz następujących ilości towarów / w mln.ton/: ryżu - 1,00 /w roku poprzednim 0,85/, pszenicy - 1,70 /1,80/, jęczmienia

- 0,80 /0,75/, cukru - 0,54 /0,60/, innych artykułów żywnościowych - 3,50 /3,40/, rudy żelaznej - 5,26 /3,80/, węgla - 3,01 /1,80/, soli - 1,73 /1,50/, kauczuku - 0,06 /0,07/, celulozy jedwabniczej - 0,04 /0,09/ oraz 26,99 mln. beczek ropy naftowej, 1,79 /1,75/ mln. bel bawełny i 0,64 /0,38/ mln. bel wełny surowej.

Jednocześnie sporządzono plan eksportu obejmujący obok normalnego wywozu również eksport w ramach amerykańskiego, specjalnego programu zaopatrzenia. Opracowany uprzednio /patrz Nr 8/43 "WHZ"/ program został ostatnio poddany rewizji, w której wyniku ograniczono eksport towarów włókienniczych, zwiększono natomiast wywóz wyrobów żelaznych i stalowych, szkła okiennego, miedzi i wyrobów miedzianych. W ten sposób projektowana struktura towarowa eksportu w roku 1952 przedstawiała się następująco:

	Eksport zwykły	Eksport specjalny w ramach programu zaopatrze- bowanio- wego USA
przędza bawełniana /w tys.lbs./	35 000	4 000
tkaniny bawełniane /w tys.yardów/	1 200 000	70 000
inne wyroby bawełniane /w tys.lbs./	30 000	7 700
jedwab surowy /w tys.bel./	107	-
przędza jedwabna /w tys.lbs./	300	-
wyroby jedwabne /w tys.yardów/	49 000	1 000
wyroby jedwabne gotowe /w tys. tuzinów/	2 000	300
przędza ze sztucznego jedwabiu /w tys.lbs./	23 500	500
wyroby ze sztucznego jedwabiu /w tys.yardów/	275 000	1 000
inne wyroby ze sztucznego jed- wabiu /w tys.lbs./	5 000	-
przędza z wełny drzewnej /w tys. lbs./	10 000	-
wyroby z wełny drzewnej /w tys. yardów/	60 000	-
wełna drzewna /w tys.lbs./	24 000	-
wyroby wełniane /w tys.lbs./	10 000	14 000
wyroby z włókna twardego /w tys. lbs./	26 800	18 400
siarozan amonu /w tys.ton/	70	80
superfosfat /w tys.ton/	80	20
cement /w tys.ton/	1 000	300
węgiel /w tys.ton/	50	1 000
szkło okienne /w tys.skrzyń/	700	200
wyroby żelazne i stalowe /w tys. ton/	1 380	170
aluminium /w tonach/	18 000	3 000
miedź i półfabrykaty miedziane /w tys.ton/	13 000	3 000

stalowe szkielety okrętowe		
/w BRT/	100 000	-
rowery /w sztukach/	400 000	-
maszyny przedzalnice /wg.ilości		
wrzecion/	400 000	-
maszyny do szycia	650 000	-

Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Przemysłu ogłosiło, że eksport japoński do strefy szterlingowej utrzyma się w roku bieżącym na poziomie \$ 650 mln., czyli będzie równał się ustalonemu na ten okres importowi z krajów, należących do wymienionego obszaru.

Eksport stali i wyrobów włókienniczych do krajów strefy szterlingowej wyniesie w bieżącym roku kalendarzowym ogółem \$ 377 mln. i będzie regulowany systemem kwot. Kwoty tę będą komunikowane firmom japońskim co kwartał. Dla poszczególnych towarów zostały ustalone następujące kwoty eksportowe: stal - 495 000 ton, na sumę \$ 93 mln., przędza bawełniana - 12 000 ton na sumę \$ 27 mln., tkaniny bawełniane - 557,7 mln. m² na sumę \$ 166 mln., przędza ze sztucznego włókna - 4 990 ton na sumę \$ 9 mln., włókno cięte - 1 800 ton na sumę \$ 3 mln., tkaniny ze sztucznego włókna - 40 970 m² na sumę \$ 14 mln. W roku ubiegłym towarów tych wywieziono na ogólną sumę \$ 414 mln.

W lutym roku bieżącego odbyła się w Tokio konferencja japońsko-brytyjska, na której Japończycy przedstawili propozycję listę importu ze strefy szterlingowej; obejmuje ona bawełnę, nasiona oleiste, materiały drzewne i używane statki.

Lista towarów, które Wielka Brytania zamierza eksportować do Japonii zawiera: samochody, filmy, chemikalia, urządzenia radarowe i telewizyjne oraz książki.

Jak już podawaliśmy w poprzednim numerze /12/47/ Japoński Urząd Stabilizacji Gospodarczej opracował na życzenie Amerykanów - program rozciągnięcia kontroli nad źródłami surowcowymi Azji południowej. Realizacja tego programu ma jednocześnie za zadanie wydatne wzmocnienie wpływów U.S.A. na tych terenach, gdyż środki, które mają być na ten cel dostarczone, opierają się przeważnie na kapitałach amerykańskich. Jak już wspominaliśmy, wysokość eksportowanych na ten obszar Azji kapitałów sięgać ma sumy 33 mld. jen.

Japonia zawarła ostatnio umowę z Filipinami, zapewniającą jej eksploatację tamtejszych złóż rudy żelaznej.

W Indiach zostanie zainwestowanych 3 mld. jen w kopalnie rudy żelaznej. W ten sposób po upływie trzech lat import japoński otrzyma stąd 1,5 mln. ton rudy żelaznej rocznie. Inwestycje w Indonezji wynosić mają 21,6 mld. jen i przeznaczone są na rozbudowę kopalń węgla. W pierwszych dwóch latach realizacja programu dostawy węgla indonezyjskiego do Japonii będą wynosiły 1 mln. ton, począwszy zaś od trzeciego roku - 2 mln. ton rocznie. W celu zwiększenia produkcji niklu będzie zainwestowanych w ciągu dwóch lat 200 mln. jen, a na zwiększenie produkcji budulca Indonezja otrzyma 1 mld. jen.

Przewiduje się, że już w drugim roku programu, Japonia będzie mogła importować z tego kraju około 720 000 stóp 3 budulca.

Indonezyjskie kopalnie rudy żelaznej otrzymają 400 mln. jen. Oczekuje się zwiększenia japońskiego importu tego surowca począwszy od trzeciego roku do 300 000 ton rocznie.

Na saliny indonezyjskie przypadnie 200 mln. jen, co pozwoli powiększyć japoński import soli - już w pierwszym roku, do 240 000 ton, po czterech zaś latach do 500 000 ton.

W celu podniesienia produkcji kopalń rudy miedzianej, na Filipinach zainwestuje się tam już w pierwszym roku programu 150 mln. jen. Odbiorcy japońscy mają nadzieję otrzymać w pierwszym roku 1 000 ton a począwszy od drugiego roku po 2 000 ton miedzi filipińskiej rocznie.

Na zwiększenie wydobycia rudy żelaznej w tym kraju przewidzianych jest 360 mln. jen, co ma podwyższyć jej produkcję w pierwszym roku do 620 000 ton, w dalszych zaś latach do 1 mln. ton.

Na zwiększenie produkcji manganu filipińskiego przeznaczono 300 mln. jen, co powinno dać wzrost wydobycia do 40 000 ton w pierwszym roku realizacji programu, po dwóch zaś latach do 100 000 ton rocznie.

Na zwiększenie produkcji włókna twardego "ramie" przewidziana jest suma w wysokości 27 mln. jen, co ma zapewnić 20 000 ton rocznie tego surowca.

Inwestycje w malajskich kopalniach rudy żelaznej przewidziane w wysokości 2,1 mld. jen. Zwiększy to ich produkcję w pierwszym roku do 100 000 ton, w drugim do 600 000 ton, w trzecim do 1,2 mln. ton, w czwartym do 1,3 mln. ton, a w piątym do 1,5 mln. ton.

Inwestycje w produkcję bauksytów malajskich wyrażą się cyfrą 420 mln. jen, co według obliczeń, zapewni w pierwszym roku wydobycie w ilości 200 000 ton, w drugim - 400 000 ton, a w następnych latach po 500 000 ton rocznie.

Sjam otrzyma 600 mln. jen na rozbudowę salin, celem powiększenia japońskiego importu soli, w pierwszym roku do 30 000 ton, w drugim - do 60 000 ton, w trzecim do 100 000 ton, a począwszy od czwartego roku do 150 000 ton rocznie.

Ceny handlu zagranicznego

Wskaźnik japońskich cen eksportowych w styczniu r.b. wynosił /czerwiec roku 1950 = 100/ 149, importowych zaś - 136,8.

W porównaniu z grudniem roku 1951 ceny eksportowe spadły w styczniu o 0,2%, - a importowe - o 0,1%.

Produkcja

Poniżej podajemy tymczasowe dane obrazujące japońską

produkcję przemysłową w roku 1951 /w tysiącach ton/:

surówka	3 124
stal	6 499
miedź	91
cynk	56
ołów	17
ruda żelazna	895
węgiel	43 253
cement	6 568
kwas siarczany	3 767
kwas azotowy	57
siarczan amonu	1 679
ropa naftowa /kilolitry/	371 072
energia elektryczna /KW/	47 044
soda kalcynowana	226
soda kaustyczna	317

Produkcja środków transportowych i obrabiarek w okresie 11 miesięcy roku 1951 /w sztukach/:

lokomotywy elektryczne	6
parowozy	39
wagony towarowe	5 188
wagony osobowe	926
samochody	96 387

w tym:

ciężarówki	23 988
statki /wykończone/	

w sztukach	198
w B.R.T.	389 882

obrabiaarki	8 026
-------------------	-------

Zgodnie ze stanem grudniowym roku 1951 ilość wrzecion w przemyśle włókienniczym wynosiła 6.363,5.

Produkcja przędzy bawełnianej wyrażała się w okresie 11 miesięcy roku 1951 cyfrą - 304 998 ton, jedwabiu surowego - 9 792 ton, tkanin bawełnianych - 1 664 mln.m², tkanin sztucznego jedwabiu - 615,4 mln. m², tkanin wełnianych - 87,4 mln.m².

Prasa i radio japońskie komunikują, że japoński przemysł lekki znajduje się w ciężkiej sytuacji.

Na początku marca agencja "Kiodo" doniosła o zarządzeniu ograniczającym od 1 marca r.b. produkcję przemysłu włókienniczego o 40%. Zarządzenie to sparaliżowało już pracę 16 fabryk wyrobów bawełnianych. Ceny przędzy bawełnianej spadają w dalszym ciągu i jak komunikują przedstawiciele przemysłu bawełnianego, w chwili obecnej jest mała nadzieja na zmianę tej sytuacji.

Silny kryzys zarysowuje się również w przemyśle gumowym. W dniu 10 marca r.b. japońskie Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Przemysłu zaleciło przedsiębiorstwom przemysłu

gumowego zmniejszenie produkcji o 30%. Fabryki sztucznego włókna już od stycznia poważnie zmniejszyły swoją produkcję.

W ciężkiej sytuacji znajduje się również przemysł wytwarzający nawozy sztuczne, sodę, papier, masę papierową i wyroby żelazne.

Dziennik "Dziuken Mimpo" przytacza przykład, świadczący o zgubnym wpływie, jaki wywiera handel ze Stanami Zjednoczonymi na japoński przemysł maszynowy. Towarzystwo budowy maszyn "Fudzi Sejmien Kojo" zawarło umowę na eksport maszyn do szycia do U.S.A., po cenie niemal czterokrotnie niższej, od tej, którą osiągają za nie kupcy amerykańscy. Ponadto te same maszyny bywają następnie reeksportowane ze Stanów Zjednoczonych do Japonii, jako maszyny marki "Singer".

Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest uzależnienie gospodarki japońskiej od dostaw zagranicznych.

Japonia całkowicie importuje kauczuk, bawełnę, bauksyty, potas i różne inne surowce, natomiast rudę żelazną w 60 - 70%, a ropę naftową w 50 - 60%. Jeśli chodzi o artykuły żywnościowe, to nawet w roku 1950, który przyniósł niezwykle pomyślne zbiory, krajowa produkcja ryżu i zbóż pokryła tylko 85% konsumpcji wewnętrznej, fasoli - 68%, a cukru - 5%. Udział artykułów żywnościowych w ogólnym imporcie japońskim wynosił w wymienionym roku 40,5%. Większość tych surowców Japonia sprowadzała z Chin. Obecnie jednak Chiny - tradycyjny partner Japonii w handlu zagranicznym, - nie mogą być dostawcą surowców, na skutek zakazu amerykańskiego. Japonia musi sprowadzać rudę żelazną i węgiel ze Stanów Zjednoczonych zamiast z północno-wschodnich Chin, płacąc mniej więcej dwukrotnie wyższą cenę.

Podobnie ma się rzecz z tłuszczami, to też soja, która przedtem była artykułem eksportowym, jest obecnie używana na produkcję oleju.

Zbrojenia powodują wykorzystanie pełnej zdolności wytwórczej tylko pewnych gałęzi przemysłu. Zwiększenie produkcji jest utrudnione z powodu wytwarzania zbyt małej ilości energii elektrycznej, braku węgla i dostarczonego zapotrzebowania w surowce.

Jedną z przyczyn jest również brak środków inwestycyjnych. Stwarza to szczególnie pomyślne warunki dla przenikania kapitałów amerykańskich i opanowania przez nie przedsiębiorstw japońskich.

Niedawno odbyła się konferencja przedstawicieli największych banków amerykańskich i towarzystw eksportowych. Na konferencji omawiane były wyniki podróży do Japonii Harolda Baitch stojącego na czele jednej z wielkich firm amerykańskich "Baitch and Co."

W toku dyskusji Baitch nawoływał bankierów i eksporterów do wznowienia przejmowania kluczowych pozycji w handlu zagranicznym Japonii, wykorzystując przy tym okoliczności, że kraj ten przechodzi okres stagnacji spowodowanej amerykańskim zakazem handlu pomiędzy Japonią a Chinami Ludowymi.

Baitch podkreślił niskie płace w Japonii i korzystne położenie tego kraju na drogach morskich północnej części Oceanu Spokojnego. Przy okazji zakomunikował on, że "Baitch and Co." nabyło bardzo tanio 51% akcji towarzystwa "Dajnoi Bussan", jednej z największych firm japońskich. "National City Bank of New York" skupił akcje towarzystw handlowych "Kiowa" i "Itocu" a "Bank of America" przejął firmę "Kanemacu".

Zgodnie z oświadczeniem Baitch'a 17 innych firm japońskich, którym groziło bankructwo sprzedawało po niskiej cenie swoje akcje bankom amerykańskim "Chemical Bank and Trust Co" i "Chase National Bank" oraz nowojorskim towarzystwom eksportowym.

Baitch stwierdził również, że amerykańskie banki i towarzystwa eksportowo-importowe osiągają duże zyski ze sprzedaży towarów produkowanych przy pomocy taniej japońskiej siły roboczej.

Jednocześnie wskazał on na fakt, że zyski banków i towarzystw amerykańskich, które przejęły przedsiębiorstwa japońskie, w-zrosły w ciągu drugiego półrocza roku 1951, o dziesiątki milionów dolarów. Z ciężkiej tej dla kraju sytuacji japońskie koła przemysłowo-finansowe widzą wyjście we wznowieniu stosunków handlowych z Chinami i rozszerzeniu handlu Wschód-Zachód, który pozwoli Japonii znaleźć wyjście ze ślepej uliczki, do której wpędziła ją polityka okupanta amerykańskiego.

L I B I A

Gospodarka nowego państwa

Barka, jak nazwano Libię po proklamowaniu jej "niepodległości" przez O.N.Z. nie posiada ani bogactw naturalnych ani przemysłu.

Plantacje obejmują obecnie 1619 427 drzew oliwnych, 1 269 377 drzew migdałowych i 88 mln. latorośli winnych. Poza-tem na obszarze sztucznie nawadnianych 4 760 ha uprawia się zboża i warzywa. Powierzchnia ta podzielona jest na 512 jednostek, z których 10 obejmuje po mniej więcej ha 1 000, pozostałe zaś są znacznie mniejsze.

Prócz tego Zjednoczenie Spółdzielcze /2 651 posiadłości/ zmieniło 21 872 ha stepu w ziemię uprawną, na której rośnie obecnie 502 828 drzew oliwnych i 262 012 drzew migdałowych. W roku 1949 zbiory na plantacjach były niezwykle obfite i dały 8 800 ton oliwy najlepszego gatunku w porównaniu z 1 700 ton w roku 1948. Konsumcja wewnętrzna wynosi 3 000 ton rocznie.

Ludność Libii oblicza się na około 1 mln. z czego 800 000 mieszka w Tripolitanii, 150 000 w Cyrenaice i około 40 000 w Fezzanie.

P A K I S T A N

Sytuacja gospodarczaHandel zagraniczny

Prywatne firmy pakistańskie eksportowały w grudniu 1951 r. drogą morską towarów na sumę 195,8 mln.rupii pakistańskich, importowały zaś na sumę 121,4 mln.r.pak.

Eksport towarów drogą morską przez firmy prywatne w okresie całego roku 1951 wyraził się cyfrą 2 003 mln.r.p. Jego główne kierunki geograficzne przedstawiały się następująco /w mln.rupii pak./: Wielka Brytania - 314, Japonia - 254 i Francja 212.

W tym samym okresie import wynosił 1 415 mln.r.p. w tym /w mln.r.p./: z Japonii na sumę 358, z Wielkiej Brytanii na sumę 327, ze Stanów Zjednoczonych - na sumę 95, z Włoch - na sumę 86 i z Indii na sumę 72.

Firmy pakistańskie eksportowały w roku 1951 następujące towary /w mln.r.p./: bawełnę - 962, jute - 714, wełnę - 59, skóry surowe - 53, herbatę - 58 i zboża - 8; oraz importowały: tkaniny bawełniane - 562, maszyny i urządzenia - 138, metale żelazne i wyroby z nich - 81 oraz środki transportowe - 67.

Jak donosi dziennik "Imroz" na posiedzeniu rządowego komitetu finansowego, któremu przewodniczył minister finansów zapadła decyzja wysłania przedstawicieli handlowych do Związku Radzieckiego, i Chin Ludowych. "Jak wiadomo, - pisze gazeta, - obecnie nie ma w tych krajach pakistańskich przedstawicieli handlowych, chociaż Pakistan utrzymuje z nimi rozległe stosunki handlowe".

Budżet

Czasopismo "Doon" opublikowało w dniu 16.III.r.b. sprawozdanie z wykonania budżetu na rok 1951/52 i preliminarz budżetowy na rok 1952/53 przedstawione parlamentowi przez pakistańskiego ministra finansów.

Podajemy poniżej dane dotyczące sum budżetowych w mln. rupii pakistańskich:

	Budżet na 1951/52	Wykonanie budżetu r.1951/52	Preliminowany budżet na rok 1952/53
Dochody ogólne ...	1.584,0	1.868,2	1.747,3
w tym:			
wpływy podatkowe .	967,1	1.242,9	1.091,4
wpływy z opłat kolejowych, pocztowych i telegraficznych	466,5	471,9	492,0
inne wpływy	50,4	153,4	163,9

Wydatki ogólne ...	1.581,0	1.791,6	1.668,9
w tym:			
t.zw.cywilne	525,2	607,9	510,2
wojskowe	620,0	721,1	676,9
kolejowe i pocztowo-telegraficzne	435,8	462,6	481,8

Dziennik stwierdza, że oprócz wydatków, przewidzianych w bieżącym budżecie przeznacza się na cele wojskowe dodatkowe sumy pozabudżetowe w wysokości 273,1 mln.r.p.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E A.P.

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według danych Ministerstwa Handlu U.S.A. struktura geograficzna handlu zagranicznego w grudniu i w ciągu całego roku 1951 przedstawiała się następująco /w mln.dolarów/:

	I m p o r t			E k s p o r t x/		
	gru- dzień 1951r.	cały rok 1950r.	cały rok 1951r.	cały rok 1951r.	cały rok 1950r.	cały rok 1951r.
Ogółem:	800,6	8.851,6	10.961,6	1.435,1	10.275,1	15.021,5
Ameryka Płn.	283,2	3.099,9	3.499,0	334,7	3.413,6	4.292,5
w tym:						
Kanada	189,9	1.957,2	2.274,7	180,7	1.996,6	2.588,0
Meksyk	32,9	317,7	327,0	62,2	509,7	706,1
Kuba	13,4	405,6	417,0	44,2	456,2	543,8
Ameryka Pdn.	177,7	1.960,8	2.328,0	205,3	1.347,3	2.072,7
w tym:						
Brazylia ...	84,9	714,5	909,5	81,3	343,5	699,4
Wenezuela ..	27,3	322,0	324,5	39,2	391,7	455,4
Kolumbia ...	36,6	313,1	362,4	20,3	229,1	226,2
Chile	11,7	159,6	202,7	19,3	70,2	165,8
Argentyna ..	7,9	206,1	219,1	19,2	141,8	233,4
Peru	2,6	48,5	60,7	9,9	70,9	114,7
Urugwaj	1,3	106,1	135,4	7,2	39,4	83,5
Europa	152,8	1.390,4	2.038,2	438,8	2.888,2	4.037,4
w tym:						
Wielka Bry- tania	35,4	334,9	466,3	103,1	311,3	898,3
Niemcy zach.	14,8	103,7	228,8	55,3	439,3	518,9
Belgia i Luksemburg .	14,8	139,6	215,4	52,8	266,0	377,7

Francja ...	15,2	131,3	263,3	48,2	333,6	426,9
Włochy	13,0	109,3	140,2	44,0	340,2	456,1
Holandia ..	10,4	84,0	118,9	33,7	223,9	286,6
Szwajcaria.	12,0	110,0	134,4	18,4	128,0	193,3
Szwecja ...	7,1	71,3	104,2	13,6	97,0	133,6
Austria ...	2,1	16,3	26,1	13,6	105,4	106,7
Norwegia ..	3,5	40,8	49,6	6,5	70,1	88,9
Dania	2,5	12,2	20,5	4,4	54,8	65,9

A z j a	122,9	1.697,8	2.049,2	260,2	1.511,9	2.242,2
---------	-------	---------	---------	-------	---------	---------

w tym:

Indie	18,2	259,4	196,5	77,6	212,5	463,9
Japonia ...	15,0	181,9	205,8	54,6	417,2	595,7
Filipiny ..	15,9	234,8	282,1	41,0	234,7	350,3
Indonezja .	20,1	157,3	267,5	12,4	78,5	161,8
Turcja	5,2	61,2	76,6	5,5	58,9	60,2

Malaje

Brytyjskie	16,9	308,7	424,9	5,0	19,8	57,8
------------	------	-------	-------	-----	------	------

Australia

i Oceania	29,0	208,0	458,2	34,0	133,2	244,5
-----------	------	-------	-------	------	-------	-------

w tym:

Australia	22,5	141,1	349,6	26,0	100,4	177,2
Afryka	35,0	494,7	589,0	51,4	348,9	581,4

w tym:

Zw.Pdn.Afryki	6,5	140,4	137,4	21,5	119,9	247,3
Kongo Bel- gijskie ...	4,6	46,0	61,9	5,6	39,8	60,5

x/ łącznie z reeksportem i dostawami wojennymi, które w grudniu ubiegłego roku wyniosły /w mln.dolarów/ 110,7, a w ciągu całego 1951 roku - 1.550,8 wobec 632,0 w 1950 r.

Według "Le Monde" eksport U.S.A. do krajów obozu pokoju w roku 1951 uległ znacznemu zmniejszeniu. Eksport U.S.A. do Chin Ludowych obejmujący wyłącznie książki wyraził się cyfrą zaledwie \$ 500. Całość eksportu U.S.A. do europejskich krajów obozu pokoju /z wyjątkiem Z.S.R.R./ wynosi \$ 2 852 000 wobec \$ 26 742 000 w roku 1950.

Eksport krajów obozu pokoju do U.S.A. wynosi \$ 63 582 000 wobec \$ 80 584 000 w roku 1950.

Eksport U.S.A. do Z.S.R.R. wynosił zaledwie \$ 55 000 wobec eksportu w wysokości \$ 752 000 w roku 1950.

Import U.S.A. z Z.S.R.R. wynosił w 1951 roku \$ 27 396 000.

Według tymczasowych danych Ministerstwa Handlu U.S.A. eksport amerykański /łącznie z reeksportem/ w styczniu bieżącego roku spadł /w mln.dolarów/ do 1 246 wobec 1 436 w grudniu ubiegłego roku i 974,0 w styczniu 1951 r. Spadek eksportu nastąpił przede wszystkim na skutek zmniejszenia wywozu tekstyliów, samochodów i tytoniu. Ogólny zaś import w styczniu

bieżącego roku wyniósł 921 wobec 800,0 w grudniu i 1.023,2 w styczniu ubiegłego roku. Wzrost importu w porównaniu z poprzednim miesiącem nastąpił na skutek zwiększenia zakupów kauczuku naturalnego, różnych metali, rud itp.

Produkcja

Pismo "Daily Compass" opublikowało dane o kryzysie przemysłu tekstylnego U.S.A., będące świadectwem jak dalece zgubne skutki wywiera na produkcję cywilną prowadzona obecnie polityka zbrojeń. Dziennik stwierdza, że w amerykańskim przemyśle włókienniczym wzrasta bezrobocie. Kryzys objął między innymi jeden z ośrodków tej gałęzi przemysłu miasto Lawrence / w stanie Massachussets/. Fabryki włókiennicze w tym mieście wykorzystują tylko połowę swej zdolności produkcyjnej, a wiele z nich zostało w ogóle zamknięte. Połowa robotników znajduje się bez pracy. Według oficjalnych danych liczba bezrobotnych osiągnęła cyfrę 14 000 osób. "Jednakże - pisze dalej dziennik - od 5 000 do 10 000 robotników zwolnionych z pracy nie znajduje się na urzędowym spisie osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych. Ponieważ otrzymali już oni przypadający im zasiłek skreślono ich z listy. W każdym tygodniu zwalnia się z fabryk około 2 000 osób".

Inflacja

Jak podaje angielski "Economist", koła oficjalne Waszyngtonu przewidują w roku bieżącym i w przyszłym wzrost tendencji inflacyjnych w gospodarce amerykańskiej. Przypuszczają się, że wobec spadku produkcji towarów konsumcyjnych, spowodowanego polityką wyścigu zbrojeń, mimo wszelkich wysiłków trudno będzie zapobiec pogłębianiu się presji inflacyjnej. Zdaniem amerykańskiej opinii oficjalnej krytyczna sytuacja nastąpi w drugiej połowie bieżącego roku, a to zarówno ze względu na deficyt finansowy, który osiągnie w tym czasie około \$ 12 do 16 mld., jak i ze względu na znaczne trudności surowcowe.

Koszty utrzymania

Zgodnie z danymi amerykańskiego Ministerstwa Pracy wskaźnik kosztów utrzymania w U.S.A. na dzień 15 stycznia b.r. przedstawiał się następująco /1935 - 1939 = 100/:

	<u>15 stycznia</u>	
	<u>1951 r.</u>	<u>1952 r.</u>
<u>Wskaźnik ogólny</u>	181,5	189,1
w tym:		
żywność	221,9	232,4
odzież	198,5	204,6
komorne	133,2	139,7

opał i światło	143,3	145,0
przedmioty gospodarstwa domo- wego	207,4	209,0
i n n e	162,1	169,6

U R U G W A J

Sytuacja gospodarcza

Prasa urugwajska stwierdza, że rok 1951 upłynął dla Urugwaju pod znakiem poważnego pogorszenia się sytuacji gospodarczej, przy czym również na odcinku handlu zagranicznego zanotowano zastój.

Sytuacja finansowa uległa dalszemu zaostrzeniu się, a wskutek likwidacji szeregu gałęzi gospodarki, ponieważ zwiększyło się bezrobocie, wzrosła drożyzna, a pauperyzacja świata pracy osiągnęła niebywałe rozmiary. Według oświadczenia członka urugwajskiej Izby Deputowanych, na skutek złej sytuacji gospodarczej kraju 80% pracowników transportu morskiego pozbawionych zostało pracy, wielu zaś innych pracuje tylko dzień lub dwa w ciągu tygodnia.

Cały szereg fabryk włókienniczych, zmniejszyła swą produkcję, zwalniając z pracy wielu robotników.

W departamencie Colonia 45% tkaczy znajduje się bez pracy, a w departamencie Serro-Largo aż 95%. W przemyśle włókienniczym, rzeźniach, w przemyśle skórzanym, odzieżowym, młynarskim i wielu innych gałęziach bezrobocie osiąga 80-100%.

"Fabryki włókiennicze - pisze dziennik "Action" - są na pół unieruchomione". Robotnicy rzeźni, będących własnością towarzystwa "Swift", stracili w ciągu 1951 roku 1 mln. roboczogodzin, a w ciągu stycznia b.r. dalszych 200 000 roboczogodzin. Omawiając problem bezrobocia w Urugwaju dziennik "El Debate" stwierdza, że w kraju są "całe legiony bezrobotnych".

W roku 1951 silnie wzrosła cena mięsa, które stanowi podstawę odżywiania się ludności urugwajskiej. W ciągu wielu dni, a nawet tygodni mięsa nie ma zupełnie w sprzedaży. Wzrosły ceny chleba, mleka, jarzyn, ziemniaków, owoców, kawy, odzieży, obuwia, przedmiotów powszechnego użytku, a także opłaty za gaz, energię elektryczną i komorne.

Jak donosi prasa, spodziewać się należy dalszego wzrostu cen mleka, chleba, kawy i herbaty. Dziennik "El Debate" podkreśla, iż wobec trudności w zbyciu wełny "kraj stoi w obliczu ponurych perspektyw. Wydatki budżetowe w 1951 r. przyniosą deficyt w wysokości około 50 mln. urugwajskich peso. Sytuacja ludności pogarsza się z dnia na dzień. Dziennik uprzedza, że "trzeba będzie jeszcze silniej zacisnąć pasa".

ZWIAZEK AFRYKI POŁUDNIOWEJ

Sytuacja gospodarcza

Ogólna wartość importu Związku Afryki Południowej w okresie od stycznia do października 1951 r. wynosiła £ 214 mln., w tym ze Stanów Zjednoczonych £ 79 mln., co oznacza prawie 100%-wąwyżkę w porównaniu z analogicznym okresem w roku 1950.

Ponad połowa importu /£ 42,7 mln./ Związku Afryki Południowej pochodziła z krajów imperium brytyjskiego, w tym z Wielkiej Brytanii £ 141 mln. a z Kanady £ 15 mln., co oznacza niemal dwukrotny wzrost w porównaniu z analogicznym okresem roku 1950.

Ciężka sytuacja krajów szterlingowych na odcinku wymiany zagranicznej powoduje, iż restrykcje importowe są tam coraz bardziej "modne".

Po fali ograniczeń, jaka objęła w pierwszym rządzie Wielką Brytanię, Australię i Nową Zelandię, również i Afryka Południowa zamierza ograniczyć przywóz. Minister Gospodarki Związku Afryki Południowej zakomunikował w połowie marca br., że w roku 1952 zostanie jeszcze bardziej ograniczony przywóz towarów konsumcyjnych. Import ich w roku bieżącym ma spaść do 40% w porównaniu z rokiem 1948, podczas gdy w roku ubiegłym spadek wynosił 60%.

Należy zaznaczyć, że Wielka Brytania jest jednym z poważniejszych dostawców Afryki Południowej. Wachlarz towarów brytyjskich jest bardzo szeroki i obejmuje przede wszystkim wyroby gotowe. W pierwszych 9-ciu miesiącach roku 1951 zanotowano znaczny import kapitałów do Związku Afryki Południowej. Ogółem wpłynęło z zagranicy \$ 84,6 mln. z czego towarzystwa górnicze otrzymały \$ 17,5 mln. towarzystwa finansowe \$ 7,4 mln., towarzystwa przemysłowe \$ 12,7 mln., instytucje bankowo-kredytowe \$ 47 mln.

UMOWY HANDLOWE i PŁATNICZE

AUSTRIA - GRECJA

Pomiędzy Austrią a Grecją podpisana została niedawno umowa handlowa na r. 1952, przewidująca wymianę towarów do wartości £ 7.500.000.

W poprzednim roku wymiana przedstawiała wartość £ 5.500.000.

AUSTRIA - HOLANDIA

Nowy układ handlowy, zawarty ostatnio w Hadze pomiędzy Austrią a Holandią, przewiduje wymianę towarową do wartości 100.000.000 guldenów holenderskich /ponad £ 26 mln./. Bliższych szczegółów układu narazie nie podano.

AUSTRIA - NIEMCY ZACHODNIE

Po dłuższych pertraktacjach podpisany został w Bonn protokół, który reguluje wymianę towarową między Austrią a Niemcami zachodnimi od 1 stycznia br. do końca lutego r. 1953. Wartość wzajemnych dostaw określono na £ 220 mln. Austria sprowadzać będzie z Niemiec zachodnich przede wszystkim węgiel, żelazo, maszyny oraz produkty chemiczne, natomiast wywozić będzie żelazo, stal, drewno, papier i magnezyt.

W styczniu br. Austria importowała z Niemiec zachodnich towary wartości 206 mln. szylingów, a eksportowała na sumę 157 mln. szylingów, co dało deficyt w wysokości 49 mln. szyl.

CZECHOSŁOWACJA - EGIPT

Pomiędzy Czechosłowacją a Egiptem została zawarta umowa kompensacyjna, w ramach której Czechosłowacja dostarczy 20.000 ton cukru w zamian za bawełnę. Czechosłowacja zakupi tę bawełnę na wolnym rynku.

CZECHOSŁOWACJA - SZWECJA

W związku z wygaśnięciem w dniu 29.II.1952 r. umowy czechosłowacko-szwedzkiej państwa te zawarły nowy jednoroczny układ handlowy, ważny od 1 marca 1952 r. Czechosłowacja ma eksportować towary wartości 130 mln. koron szwedzkich w tym: cukier, wyroby walcowane, chemikalia, kaolin, maszyny, tekstylia, szkło, porcelanę, pojazdy i koks. Szwecja dostarczy rudy żelaza, wyrobów żelaznych i stalowych, maszyn, ekstraktów

garbarskich, sody kaustycznej, ryb i różnych fabrykatów - łącznie za 120 mln. koron.

D A N I A - W E G R Y

Dania i Węgry wyraziły zgodę na przedłużenie do 28.III.1953 istniejącego między nimi układu handlowego z dn. 10.II.51 r. włączając w to zawarty w roku ubiegłym układ dodatkowy. Układ przewiduje obustronne dostawy na kwotę 10,7 mln. koron.

Duński eksport obejmuje m.inn. artykuły rolnicze i ogrodnicze, tłuszcz wieprzowy, penicylinę, kwasy tłuszczowe, części maszyn i radioodbiorników. Węgry zaś dostarczają Danii w pierwszym rzędzie artykułów żywnościowych, pierza i puchu, chemikalii, żarówek, wyrobów lnianych i konopnych, światłoczułego papieru fotograficznego, płyt chodnikowych, termosów oraz maszyn do szycia.

F I N L A N D I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W uzupełnieniu wiadomości z nr. 12/47 WHZ podajemy, że w ramach nowo zawartej umowy Finlandia ma dostarczyć w pierwszym rzędzie drzewa do produkcji papieru - 1 mln. m³, kopalniaków - 500.000 m³, tarcicy standartowej - 100.000 ton, fornierów - 25.000 m³, celulozy - 87.000 ton, papieru rotacyjnego - 15.000 ton, kartonu - 30.000 ton, innych rodzajów papieru - 21.000 ton, oraz skór i produktów rolnych.

Niemcy zachodnie mają dostarczyć 100.000 ton koksu, 40.000 ton węgla, 95.000 ton wyrobów walcowanych, maszyn na \$ 35 mln, środków transportowych za \$ 10 mln, jak również chemikalii, tekstylii i metali.

Na mocy nowego układu płatniczego między Finlandią a Niemcami zachodnimi dotychczasowe obustronne płatności dokonywane wyłącznie w dolarach, będą mogły być dokonywane w przyszłości również w markach zachodnio-niemieckich.

F R A N C J A - H I S Z P A N I A

W marcu br. odbyło się szereg rozmów pomiędzy przedstawicielami handlowymi Francji i Hiszpanii. Postanowiono podnieść wzajemne dostawy towarowe o 1 mlrd.fr.fr. po każdej stronie. Przypominamy, że zawarty w listopadzie ubiegłego roku francusko-hiszpański układ handlowy /patrz nr. 31/34 WHZ/ określał dostawy francuskie na 19 mlrd. fr.fr. a hiszpańskie na 15,5 mlrd. fr.fr. Dodatkowa wymiana ma objąć ze strony francuskiej samochody ciężarowe, wozy osobowe, traktory i maszyny dla przemysłu spożywczego, a ze strony hiszpańskiej cytryny, mandarynki, ryby suszone i kalafonię.

FRANCJA - PAKISTAN

Według doniesienia agencji France Presse, pomiędzy Francją a Pakistanem zawarta została umowa handlowa na rok 1952. Obroty towarowe wynieść mają £ 40 mln.

Francja będzie importować z Pakistanu przede wszystkim jute, bawełnę, skóry surowe i wyprawione, nasiona roślin oleistych, eksportować zaś do Pakistanu sprzęt mechaniczny i elektrotechniczny, wyroby z metali nieżelaznych, tekstylia, chemikalia i wyroby gotowe.

GRECJA - NIEMCY ZACHODNIE

Pomiędzy Grecją a Niemcami zachodnimi zawarta została umowa handlowa na r. 1952. Przewiduje ona wymianę towarową w wysokości około £ 23 mln. w każdym kierunku. Dostaw greckich £ 8 mln. przypada na eksport tytoniu do Niemiec zachodnich, które z kolei dostarczą Grecji węgla, żelaza i stali.

HISZPANIA - NORWEGIA

W uzupełnieniu wiadomości podanej w nr. 2/37/ WHZ podajemy dalsze szczegóły dotyczące umowy hiszpańsko-norweskiej. Według tej umowy na dostawy hiszpańskie złożą się artykuły żywnościowe - 24 mln. koron norw., oliwa naturalna - 1.500 ton, kalafonia - 2.000, blenda cynkowa - 20.000 t., ołów - 3.000, nawozy sztuczne - 25.000, potas - 8.100 ton. Oprócz tego hiszpańskie dostawy rozmaitych tkanin, maszyn do szycia, oraz szeregu towarów zliberalizowanych jak pasta pomidorowa, przyprawy korzenne, olejki eteryczne, opony, skórki kozie i jagnięce, sól, cygara, maszyny włókiennicze, obrabiarki i części rowerowe.

Norweskie dostawy obejmą: dorsze - co najmniej 7.000 ton, celulozę - 12.000 t, miążgę drzewną - 3.000 t, nawozy sztuczne - 40.000 t.

INDIE - NIEMCY ZACHODNIE

W ramach umowy handlowej pomiędzy Indiami a Niemcami zachodnimi, ważnej od 1 listopada do 31 października brim-port Niemiec zachodnich z Indii podzielono na przywóz "zliberalizowany" oraz na kontyngentowany. Lista artykułów przywozu kontyngentowanego obejmuje 33 pozycje w czym głównie: szelak, tytoń, kauczuk, surowce farmaceutyczne, szczecinę, żywicę, mikię, odpadki bawełniane, rudy żelaza, manganu, cynku itd. W ramach kontyngentów Niemcy zachodnie zamierzają sprowadzić z Indii przyprawy korzenne wartości £ 5 mln, herbatę - £ 5 mln., bawełnę - £ 3 mln., oleje roślinne - £ 2,52 mln, pewne ilości rud, złomu metali, stopów oraz miedzi i jej odpadków. Indie są dla Niemiec zachodnich względnie wygodnym dostawcą surowców i półfabrykatów z uwagi na możliwość regulowania płatności w słabej walucie i dostawami towarów przemysłowych.

INDIE - SYRIA

W uzupełnieniu wiadomości z nr. 12/47 WHZ podajemy, że w ramach zawartej umowy Indie będą eksportować tkaniny bawełniane, opony samochodowe, dętki oraz wyroby skórzanе, w zamian za dostawy siarczanu miedzi i skór surowych.

INDONEZJA - SZWECJA

Nowy układ zawarty pomiędzy Indonezją a Szwecją na okres od 1.III.1952 do 28.II.1953 przewiduje w porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększenie wartości eksportu i importu obu krajów. W roku 1951 szwedzki import z Indonezji wynosił 43 mln koron, eksport zaś do Indonezji - 42 mln koron. Indonezja dostarcza przede wszystkim takich surowców jak kopra, olej palmowy, przyprawy korzenne i kauczuk; w ramach nowego układu Indonezja ma dostarczyć Szwecji również 25.000 t. /poprzednio 10.000 t/ kopry i 12.000 t. /poprzednio 10.000 t/ kauczuku. Szwedzkie dostawy składać się będą głównie z zapalek, papieru i maszyn.

JUGOSŁAWIA - NIEMCY ZACHODNIE

W uzupełnieniu wiadomości zamieszczonej w nr.6/41 WHZ podajemy, że zawarta pomiędzy Jugosławią a Niemcami zachodnimi umowa handlowa przewiduje wymianę towarową w wysokości \$ 120 mln.

NIEMCY ZACHODNIE - NORWEGIA

W uzupełnieniu wiadomości z nr. 10/45/ "WHZ" podajemy, że Niemcy zachodnie będą importować między innymi następujące towary niezliberalizowane: masło - 1.500 t, świeże i mrożone ryby i śledzie - 20.000 t., konserwy rybne - 2.000.000 DM, utwardzony tran wielorybi - 13.000 t, tran leczniczy - 1.000.000 DM, tran weterynaryjny - 350.000 DM, kwasy tłuszczowe - 3.600 DM, dykta - 800 m³, miazga drzewna - 30.000 t, celuloza do wyrobu sztucznych włókien - 4.500 t, papier gazetowy - 3.000 t, inny papier - 6.000 t, oraz następujące towary zliberalizowane: ryby suszone - 1,7 mln.DM, mączka rybna - 25.000 t, tran wielorybi - 13.000 t, celita - 200.000 DM, rudy żelaza - 450.000 t, żelazo nakrzemowe - 8.400 t, ferromangan - 400 t, ferrochrom - 400 t, piryt - 70.000 t, celuloza sulfitowa 3.000 t, celuloza sulfatowa - 3.000 t. W zamian za powyższe towary Niemcy zachodnie dostarczą Norwegii m.inn.: litoponu - 300 t, potasu - 5.000 t, rozmaitych tkanin ze sztucznych włókien - 2.000.000 DM, węgla i koksu - 112.000 t, artykułów dentystycznych - 400.000 DM, porcelana i fajanse dla użytku domowego - 500.000 DM, szkło do użytku domowego i kryształ - 300.000 DM, wyroby żelazne, blaszane itd. - 4.000.000 DM, papiery filmowe, chemikalia fotograficzne itd. - 700.000 DM, termometry, barometry, okulary itd. - 200.000 DM, instrumenty muzyczne, płyty - 300.000 DM.

Poza tym Włochy otrzymają maszyny włókiennicze, maszyny do liczenia oraz poligraficzne, termometry, soczewki i lunety, pianina, zabawki, aparaty fotograficzne i piecyki gazowe.

W zamian za to Włochy dostarczą NRD owoców cytrusowych - \$ 600.000, owoców i warzyw - \$ 600.000 mln, win i likierów - \$ 400.000, konserw rybnych, pomidorowych i wędlin - \$ 400.000, pulpy owocowej i soków owocowych - \$ 300.000, sztucznych włókien i tkanin - po \$ 500.000, różnych tekstylii - \$ 300.000, przędzę konopną - \$ 100.000. Oprócz tego lista włoskich towarów eksportowych obejmuje: obuwie - \$ 100.000, olejki eteryczne - \$ 100.000, chemikalia - \$ 200.000, talk - \$ 150.000, farmaceutyki, kapelusze, rękawiczki, korek, gąbki, instrumenty muzyczne, pumeks, kwasy garbnikowe - po \$ 50.000.

NIEMCY ZACHODNIE - SZWAJCARIA

W uzupełnieniu wiadomości z nr.8/43/ "WHZ" podajemy, że w ramach zawartej pomiędzy Niemcami zachodnimi a Szwajcarią umowy, Niemcy zachodnie będą importować ze Szwajcarii w ramach listy "A" m.inn. następujące towary /w tys.marek zachodnio-niemieckich/: ser - 1.260, bydło hodowlane - 105, nasiona warzywne - 73, owoce i przetwory - 2.520, czekoladę i wyroby czekoladowe - 420, metale żelazne i nieżelazne oraz wyroby z nich - 2.200, maszyny biurowe - 1.900, maszyny włókiennicze - 3.000, zegarki - 3.600, barwniki smołowe - 3.360, inne chemikalia - 6.400, spawarki - 315, przędzę - 1.250, tkaniny bawełniane - 10.000, inne tekstylia - 11.800, skóry - 1.000, wyroby skórzane - 160, drzewo oraz wyroby przemysłu drzewnego - 600, papier - 1.400, różne towary - 212.

Szwajcaria otrzyma natomiast z Niemiec zachodnich w ramach listy "B": nasiona pasz - 350, nasiona roślin strączkowych - 44, sadzeniaki - 437, woły rzeźne - 525, owoce i jagody - 528, skórę /łącznie z obuwem/ i wyroby tytoniowe - 1.600, wyroby drzewne - 500, papier i wyroby papiernicze - 2.000, szkło i ceramika - 4.300, wyroby żelazne, stalowe, blaszane i metalowe - 8.000, maszyny - 4.000, wyroby chemiczne - 750, pojazdy mechaniczne i motocykle - 23.000, wyroby elektrotechniczne - 2.300, instrumenty muzyczne - 450, zabawki, przybory podróżne - 3.000.

Oprócz tego Niemcy zachodnie wydadzą licencje eksportowe na następujące towary: wyroby walcowane - 18.000 ton, surówka żelazna - ca 2.150 ton, węgiel - 300.000 ton.

NIEMCY ZACHODNIE - WIELKA BRYTANIA

W uzupełnieniu wiadomości z nr.12/47 "WHZ" podajemy, bliższe szczegóły dotyczące umowy zawartej pomiędzy Niemcami zachodnimi a Wielką Brytanią.

W trakcie rokowań przedstawiciel zachodnio-niemieckiej delegacji handlowej oświadczył, że wielki deficyt brytyjski w rozrachunkach z krajami wchodzącymi w skład Europejskiej

Oprócz tego Norwegia otrzyma m.inn.następujące towary zliberalizowane: glikol - 2.500.000 DM, glijtę ołowianą - /tlenek ołowiu/ - 250.000 DM, tlenek miedziawy - 200.000 DM, kwas chromowy - 250.000 DM, sodę żrącą - 2.000 t, ksylol - 300 t, kwas siarkowy - 1.000 t, wyroby walcowane - 45.000 t.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - T U R C J A

W uzupełnieniu wiadomości z nr.10/45 "WHZ" podajemy, że umowa zachodnio-niemiecko-turecka obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia 1952 r. Nieznaczna ilość tureckich towarów kontyngentowanych tłumaczy się tym, że zachodnio-niemiecki import z Turcji jest w 98% zliberalizowany. Listy towarowe w wysokości 50% wartości będą obowiązywały przez następne 1/2 roku, o ile poprzednio nie zostaną wypowiedziane. Do umowy dołączono cztery listy towarowe.

Lista "A" zawiera następujące kontyngenty tureckiego eksportu do Niemiec zachodnich /w mln. \$ /: pomarańcze - 0,3, wina i likiery - 0,2, walone-a /garbnik/ - 0,5, dywany - 0,2.

Lista "B" zawiera zachodnio-niemieckie towary kontyngentowe eksportowe do Turcji, a mianowicie m.inn./w mln. dolarów/: tkaniny bawełniane, - 0,9, cement - 1,5, maszyny rolnicze - 1,0, wagony i drezyny - 3,5.

W protokóle nr. 1 ustalono kontyngenty dla eksportu tureckiego, który w Niemczech zachodnich jest zliberalizowany. Po przekroczeniu umówionych ilości mineralnych Turcja zapewnia dodatkowe kontyngenty dla importu z Niemiec zachodnich towarów nieliberalizowanych.

Ustalono ilości minimalne dla następujących towarów: tytoń - 10.000 ton, oraz /w mln. dolarów/: orzechy laskowe - 9,0, bawełna - 60,0, rodzyunki - 6,0, figi suszone - 1,0, wełna mehair - 1,5.

Lista "C" obejmuje 50.000 t. wyrobów walcowanych. Ustalono przy tym, że Niemcy zachodnie zwiększą dostawy wyrobów walcowanych, o ile turecki eksport złomu do tego kraju przekroczy 50.000 ton. Przewidziany stosunek wyrobów walcowanych do złomu wynosi 1:3.

Turcja zobowiązała się ponadto do dostarczenia następujących towarów: /w mln. dolarów/: ruda ołowiu i cynku - 0,5, miedź - 4,0, chrom - 2,5, ruda manganu - 0,5.

Oba kraje podpisały również nową umowę płatniczą.

N I E M I E C K A R E P U B L I K A D E M O K R A T Y C Z N A - W Ł O C H Y

Pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Włochami zawarta została umowa kompensacyjna. Oznacza to podjęcie przerwanych od dłuższego czasu obrotów pomiędzy obydwojoma krajami. Każda z ustalonych list osiąga wartość \$ 5,05 mln.

Niemiecka Republika Demokratyczna będzie eksportować do Włoch m.inn.: chemikalia - \$ 1.050.000, chlorek potasowy - \$ 500.000, drewno - \$ 300.000, oraz sadzeniaki, mękę kartoflaną, sól, kaolin, wyroby szklane i porcelanę po \$ 150.000.

Unii Płatniczej zmusza Anglię do zwiększenia eksportu do tych krajów. W związku z tym Niemcy zachodnie zgadzają się na znaczne zwiększenie kwot importowych dla szeregu towarów angielskich i kolonialnych.

Według oświadczenia rzecznika delegacji zachodnio-niemieckiej Wielka Brytania odmówiła dostawy węgla. Jednakże "nie jest wykluczona możliwość eksportowania pewnych ilości węgla angielskiego poza ramami układu".

Komunikując to oświadczenie, prasa angielska pisze, że przedstawiciel zachodnio-niemiecki miał na myśli trójj-stronną transakcję pomiędzy Wielką Brytanią, Trizonią a Austrią. Polega ona na tym, że Austria dostarczyć ma do Wielkiej Brytanii 80.000 ton surówki żelaza pod warunkiem, że Wielka Brytania dostarczy Niemcom zachodnim węgla, jeżeli Austria zdoła otrzymać węgiel z Zagłębia Ruhry. Pierwsza partia austriackiej surówki w ilości 20.000 ton została już wysłana do Anglii.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Nowe ograniczenia importowe

Argentynski Bank Centralny ogłosił pismem okólnym Nr 1577 z dnia 21.II.1952, że w przyszłości nie będą wydawane pozwolenia importowe dla znacznej ilości maszyn i motorów. Wyjatek wśród wyliczonych na czterostronicowej liście typów maszyn i motorów stanowią te, które znajdują zastosowanie w rolnictwie i leśnictwie. Lista wymienia 140 rodzajów maszyn i motorów, które Argentyna ma już produkować.

Są tu liczne maszyny dla przemysłu spożywczego i tytoniowego, maszyny garbarskie, obrabiarki dla drzewa i metali, maszyny dla przemysłu papierniczego i metalowego, maszyny do wyrobu cegieł, maszyny dla przemysłu ceramicznego, maszyny do budowy dróg, betoniarki, wag dziesiętne i inne, aparaty dla destylacji wody, sprzęt przeciwpożarowy, lewary samochodowe itp. Odnośnie do motorów elektrycznych, na import których nie będą już przyznawane dewizy, wymienić należy jednofazowe motory o mocy 1/4 do 1 KM. motory na prąd stały o mocy 1/4 do 5 KM oraz trójfazowe o mocy do 50 KM.

Wymienione pismo okólnie zapowiada nową "klasyfikację" dla wszystkich innych maszyn, na import których przydział dewiz jest w zasadzie w dalszym ciągu dopuszczalny.

A U S T R A L I A

Ograniczenia importowe

Z dniem 8.III.1952 roku wprowadzono bardzo silne ograniczenia importowe. Banki handlowe dostały polecenie nie regulowania płatności nawet za towary będące już w drodze. Ograniczenia dotyczą głównie towarów sprowadzanych ze strefy szterlingowej oraz płatnych dolarami.

Bankom australijskim wolno płać za importowany towar dopiero po przedstawieniu przez importera ważnego pozwolenia przywozu, wystawionego po dniu 7.III.1952 r. Import ma być płatny za akredytywą dokumentową.

Dalsze informacje o ograniczeniach importowych Australii

podaje, m.inn. że import następujących artykułów ma się zmniejszyć o około 80%: maszyn do prania, lodówek, naczyń kuchennych, porcelany, motocykli, karoserii samochodowych, piwa, spirytualii, wyrobów tytoniowych, artykułów żywnościowych, odzieży, obuwia, ozdób, zabawek, instrumentów muzycznych i kosmetyków. Dla innych grup towarowych przewiduje się w porównaniu z rokiem 1950/51 zmniejszenie importu od 20 - 80%.

B R A Z Y L I A

Ograniczenia eksportowe

Prezydent Brazylii podpisał dekret, ustanawiający kontrolę eksportu towarów "strategicznych". Dekret powołuje komisję dla eksportu materiałów strategicznych, która ma wykonywać kontrolę nad eksportem towarów uznanych przez Narodową Radę Bezpieczeństwa za "strategiczne".

H O L A N D I A

Liberalizacja importu

Rząd holenderski zawiadomił Europejską Organizację Współpracy Gospodarczej, że z dniem 1 marca b.r. 75% importu do Holandii zostanie zwolnione od ograniczeń ilościowych. Oznacza to zwiększenie liberalizacji o 4%. Stało się to możliwe dzięki poprawie sytuacji płatniczej Holandii w E.P.U.

M A R O K K O F R A N C U S K I E

Ograniczenia importowe

Według doniesień z Paryża, Marokko Francuskie zamierza ograniczyć ilość dewiz przeznaczonych do swobodnej dyspozycji importerów. Dotychczas obowiązujące przepisy zezwalały importerom na przywóz wszelkich towarów zagranicznych. Obecnie import motocykli, rowerów, żyłek, brzytw, artykułów gospodarstwa domowego, sprzętu elektrotechnicznego, odzieży i konserw żywnościowych nie będzie mógł być opłacany w wolnych dewizach. Import samochodów i lodówek będzie podlegał ograniczeniom ilościowym.

M E K S Y K

Przenisy dotyczące faktur handlowych

Z dniem 1 kwietnia 1952 r. wchodzi w życie nowe przepisy dotyczące obrotów towarowych z Meksykiem.

1. Na każdą wysyłkę towarów do Meksyku, których wartość handlowa przekracza 1000 pesos /tj. \$ 115.60 lub zł. 462.40/ winna być wystawiana faktura handlowa, sporządzona według ustalonego wzoru Nr 52. Faktura ta winna być sporządzona w 4 egzemplarzach w wypadku gdy będzie podlegać wizowaniu przez władze dyplomatyczne lub konsularne meksykańskie, oraz w 3 gdy wizowanie nie jest wymagane. Faktury powinny być sporządzane w języku hiszpańskim i zawierać dane wg systemu metrycznego, jednakże, mogą być ewentualnie napisane w języku angielskim lub francuskim i podawać wagę i miary według systemu obowiązującego w kraju pochodzenia towaru.
2. Faktury handlowe winny zawierać następujące dane:
 - a/ miejsce i datę wystawienia,
 - b/ nazwisko i adres odbiorcy towaru,
 - c/ port wjazdowy w Meksyku, z tym jednakże, że faktura jest ważna na wszystkie porty wjazdowe,
 - d/ znaki, numery, rodzaj oraz ilości jednostkowe i łączne,
 - e/ handlową specyfikację towarów, z podziałem na rodzaj, ilość jednostek i wartość,
 - f/ podpis sprzedawcy oraz
 - g/ kurs walut według którego została zawarta transakcja, z podaniem stosunku do pesa meksykańskiego, a w braku takowego, do dolara.
3. Faktury handlowe zostały wprowadzone jedynie dla celów celno-skarbowych i muszą być zgłaszane również w takich wypadkach gdy nie zachodzi okoliczność transakcji kupna-sprzedaży. Wartość towarów objętych fakturą należy deklarować w sposób dokładny zgodnie z następującymi normami: przy towarach importowanych do Meksyku należy podać wartość jaką one posiadają na rynku zakupu, bez jakichkolwiek rabatów lub potrąceń. Wyjątek stanowią frachty i opłaty ubezpieczeniowe, o ile takowe zostały włączone do ceny. Wartość nie powinna być podana globalnie, lecz dla każdego gatunku towarów oddzielnie, o ile towary są różnego rodzaju, a wszelkiego rodzaju koszty i obciążenia poza frachtem i opłatami ubezpieczeniowymi winny być rozłożone proporcjonalnie do ceny netto każdego rodzaju towaru objętego fakturą. Odpowiedzialność z tytułu określenia wartości ponosić będzie odbiorca towaru, o ile sam nie zgłosi nieścisłości przed wykryciem jej przez władze skarbowe.
4. Przy obrocie towarowym, dokonywanym drogą morską, faktury handlowe podlegają wizowaniu przez właściwe władze konsularne Meksyku. Przy przesyłkach dokonywanych pocztą lub

drogą lotniczą, wizowanie faktur nie jest wymagane, z tym jednakże, że faktury te muszą być załączone do każdej przesyłki.

5. Wizowanie faktur winno być dokonane w konsulacie meksykańskim w miejscu ich wystawienia lub też w placówce znajdującej się w najbliższej miejscowości przygranicznej, przez którą towar jest kierowany do Meksyku.

6. Opłata za wizowanie każdej faktury wynosi 5 pesos /2,32 zł/

7. Uchylenie obowiązku zgłoszenia faktur handlowych uważane będzie w następujących wypadkach:

- a/ jeśli w wypadku gdy wymagana jest wiza konsularna na fakturze, nie została ona uzyskana we właściwy sposób
- b/ jeśli wiza nosi datę późniejszą niż dzień przybycia towaru do kraju,
- c/ jeśli przy dostawach drogą powietrzną lub pocztową faktura nie została załączona do przesyłki,
- d/ jeśli na fakturze brak podpisu sprzedawcy,
- e/ jeśli podczas rewizji celnej zostaną znalezione towary nie objęte fakturą, lub w ilościach większych niż te, które zostały w niej wymienione, z tym jednakże, że w ostatnim wypadku dopuszczalna jest nadwyżka nieprzekraczająca 10%, o ile ilość pak lub paczek zgodna jest z danymi podanymi w fakturze.

NIEMCY ZACHODNIE

Dalsza liberalizacja

Rząd Niemiec zachodnich zakomunikował Organizacji Europejskiej Rady Gospodarczej /OEEC/ o podwyższeniu zachodnio-niemieckich zliberalizowanych towarów importowych z dotychczasowych 57% na 70%. Nowa lista liberalizacyjna ma wejść w życie z dniem 1.IV.br. Kwoty liberalizacyjne wynoszą dla artykułów żywnościowych i pasz - 66%, dla surowców - 74%, dla towarów przemysłowych - 70%.

NOWA ZELANDIA

Ograniczenia importowe

Z dniem 12 marca 1952 r. wprowadzone zostały nowe ograniczenia importowe w celu zrównoważenia bilansu płatniczego.

Wszystkie pozwolenia wydane na import towarów z krajów o mocnej walucie a zwłaszcza ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, i Japonii zostały anulowane. Pozostają w mocy tylko pozwolenia na zapłatę za towary znajdujące się już w drodze lub założone przed 12 marca. Pozwolenia winny być przedłożone władzom

w celu ustalenia nowego terminu ważności.

Wprowadzono natychmiastową kontrolę importu motorowych środków lokomocji oraz postanowiono zwiększyć produkcję towarów eksportowych.

Pozwolenia na import towarów płatnych nieodwołalną akredytywą wznowione będą do wysokości sumy akredytywy.

P O R T U G A L I A

Ograniczenia eksportowe

Bank Portugalii opublikował w dniu 28.II.1952 roku dekret, na podstawie którego istnieje obowiązek umieszczania na zablokowanym koncie 30% sum uzyskanych z eksportu z Portugalii i jej kolonii do krajów marszallowskich.

Zarządzenie to ma na celu skompensowanie \$ 100 mln pożyczonych Portugalii przez kraje ECA. Portugalskie koła handlowe wyrażają opinię, że spowoduje to komplementy zastój handlowy. Podobne ograniczenia wprowadzone były w koloniach. Anglia cofnęła pozwolenia eksportowe nawet dla towarów będących w drodze z wewnątrz kraju do portów ładunkowych, za wyjątkiem jedynie towarów wysyłanych do Stanów Zjednoczonych. Zarządzenie Banku ma na celu powstrzymanie eksportu do krajów marszallowskich takich towarów, jak kawa i sisal i wysyłanie ich do Stanów Zjednoczonych za wolne dolary.

PORTUGALSKA AFRYKA WSCHODNIA /Angola/

Przedłużenie ważności pozwoleń importowych

W dniu 18.I.1952 Urząd Importu w Angoli opublikował zarządzenie, na podstawie którego okres ważności pozwoleń przedłużony został z 6 na 12 miesięcy. Okres ten może być dodatkowo przedłużony po przedstawieniu przez zainteresowane strony, dowodu, że transakcja jest w trakcie wykonywania i że nie mogła być z jakiś przyczyn zakończona w terminie. Dalsze przedłużenie pozwolenia może nastąpić wtedy, gdy towar jest już zapłacony względnie załadowany.

Wnioski o przedłużenie pozwolenia winny być składane na 10 dni przed terminem wygaśnięcia.

R O D E Z J A P O Ł U D N I O W A

Ograniczenia importu

Rząd Rodezji Południowej postanowił w bieżącym półroczu nie wydawać więcej licencji importowych na pochodzące z USA samochody, cement, materiały z jedwabiu naturalnego i sztucz-

nego i koce wełniane, oraz ograniczyć do połowy wydawanie licencji importowych na towary pochodzące z poza bloku szterlingowego.

Ograniczenia te nie będą stosowały się do benzyny, nawozów, niektórych artykułów stalowych i zbóż chlebowych.

STANY ZJEDNOCZONE A.P.

Handel z krajami obozu pokoju

Stany Zjednoczone rozpoczęły rozmowy z szeregiem krajów w celu geograficznego rozszerzenia nowego systemu "bezpieczeństwa handlowego" opracowanego ostatnio między USA i Kanadą, a dziesięcioma krajami Europy Zachodniej i mającego za zadanie zahamowanie dostaw artykułów i towarów t.zw. strategicznych dla krajów obozu pokoju.

W chwili obecnej lista krajów należących do tego systemu obejmuje następujące kraje: Stany Zjednoczone A.P., Kanadę, Belgię, Danię, Francję, Niemcy zachodnie, Włochy, Luksemburg, Holandię, Norwegię, Portugalię i Wielką Brytanię.

WIELKA BRYTANIA

Nowe ograniczenia importowe

Brytyjskie Ministerstwo Skarbu ogłosiło listę obejmującą artykuły, dla których wymagane będą w przyszłości licencje importowe.

Chodzi tu przede wszystkim o rozmaite gatunki serów, śledzi konserwowanych, jarzyn w konserwach, tekstylii, przędzy, wyrobów szklanych, urządzeń elektrycznych dla użytku domowego, wyrobów garncarskich, materacy, artykułów kuchennych, mebli metalowych, licznych towarów luksusowych itd.

Zakaz importu

Odnosnie do zapowiedzianego ograniczenia importu brytyjskiego na rok bieżący o £ 100 mln, rząd wydał aż do odwołania zakaz importu szeregu artykułów pierwszej potrzeby oraz artykułów luksusowych. Zakaz importu nie dotyczy obszaru szterlingowego. Między innymi zakazuje się importu następujących towarów: przędzy i tkanin włókienniczych, artykułów korkowych, żelatyny, towarów łokciowych, fajansu, szkła lustrzanego i lusterek, skór podeszwowych, wszystkich nie-reglamentowanych gatunków sera, śledzi w puszkach, ikry, ekstraktu słodowego, pościeli, chustek, przędzy przędzalniczej i czesankowej, oraz wyrobów z nich, cygaretek i zapalniczek, elektroluksów, marmuru, cebulek kwiatowych, nasion kwiatowych, azalii poduszek elektrycznych, maszynek do kawy

artykułów fryzjerskich, maszynek do przypiekania grzanek, drzewa twardego, płyt glazurowanych i nieglazurowanych, cegieł i dachówek, terpentyny, przędzy lnianej i nici do szycia, wyrobów ze skóry impregnowanej olejem, igieł, szpilki do kapeluszy, agrahek, spinek do kołnierzyków i mankietów, guzików /z wyłączeniem zamków błyskawicznych/ kosiarek do trawników, bandaży bawełnianych i wełnianych dla potrzeb szpitalnictwa, maszyn do wyrobu papierosów oraz sprzętu elektrycznego do gospodarstwa domowego.

Zakaz importu obowiązuje do momentu opracowania nowego systemu licencji importowych, spodziewanego w końcu kwietnia b. roku. Nowym zarządzeniem dotknięte zostaną przede wszystkim kraje OEEC, oraz Hiszpania, Egipt, Syria, Finlandia, Brazylia, Peru. Indonezja, Paragwaj, Urugwaj i Abisynia.

ZWIĄZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Ograniczenia importowe

Minister Gospodarki Związku Południowej Afryki zapowiedział z początkiem marca 1952 roku wprowadzenie daleko idących ograniczeń importu towarów konsumcyjnych.

C Ł A

B E L G I A

Zniżka opłat eksportowych

Rząd belgijski zwolnił szereg artykułów od specjalnej opłaty eksportowej m.inn. urządzenia elektryczne, telefoniczne i aparaty radiowe, maszyny do szycia, skóry podeszwowe, cegły, guziki i pudełka kartonowe. Również zwolnione od opłaty eksportowej są pewne chemikalia jak kwas octowy i niektóre barwniki.

Eksporterzy wyżej wymienionych produktów, do krajów EFU uzyskują obniżkę do 5% proporcjonalnie do wpływów chwilowo zablokowanych przez Bank Narodowy.

H O L A N D I A

Obniżka opłat importowych

Od dnia 1 marca 1952 obniżono w Holandii opłaty od szeregu towarów importowanych. Opłaty importowe, odpowiadają podatkowi obrotowemu i są płacone przez importerów przy odbiorze towarów na granicy. Obniżono opłaty dla następujących towarów: oleju drzewnego, oleju rycynowego, kwasów tłuszczowych, gliceryny, farb i lakierów, olejków eterycznych, fosfatów, różnych artykułów kauczukowych, aksamitu i pluszu, dywanów, kołder, przędzy bawełnianej, niektórych artykułów tekstylnych, obuwia skózanego i gumowego, rur stalowych i żelaznych i innych artykułów metalowych, dykty, metalowych artykułów gospodarstwa domowego, kotłów parowych, pomp, sprzętu rolniczego, maszyn do pisania, maszyn biurowych, transformatorów, taboru kolejowego, samochodów i autobusów,

I R L A N D I A

Cło na skóry owcze

Na podstawie zarządzenia Nr 591 nałożono od 29.II.1952 roku cło na skóry owcze w wysokości 37,5% ad valorem. W zarządzeniu powyższym zastrzeżono, że od importu za pozwoleniem importowym nie pobiera się opłat celnych.

P E R U

Cło na towary tekstylne

Na podstawie Dekretu z 12 lutego 1952 r. w celu uniknięcia zwiększonych stawek celnych wymaga się, by importerzy peruwiańscy rejestrowali dowody złożenia zamówienia na towary tekstylne.

Od dnia 5.III. przy rejestracji należy przedłożyć następujące dokumenty: odpis złożonego zamówienia, dowód, że bank otworzył kredyt po 12.II. lub jeżeli taki kredyt został otwarty, należy przedłożyć list względnie telegram od eksportera zagranicznego, że zamówienie przyjął z podaniem jednocześnie czasu i warunków dostawy.

Po dokonaniu rejestracji importer musi przedłożyć deklarację wystawioną przez eksportera zagranicznego co do daty i warunków przyjęcia zamówienia. Deklaracja ta winna być wizowana przez konsulat lub gdy nie ma konsulatu przez Izbę Handlową.

S U D A N

Zmiana ceł

W sudańskiej taryfie celnej wprowadzono następujące zmiany: zniesiono cło na kawę, bielone tkaniny bawełniane, pszenicę i mąkę pszenną. Na żywność nie wymienioną pod innymi pozycjami cło zostało zmniejszone z 15 do 10% ad valorem. Do pozycji włączone zostały również suszone owoce, dotychczas sklasyfikowane oddzielnie.

T U R C J A

Zmiana ceł na papierosy i cygara

Rozporządzeniem, zmieniającym częściowo taryfę celną, wprowadzone zostały nowe stawki dla papierosów i cygar w wysokości 1 £ od lb.

Z A Ł A C Z N I K I

Ograniczenia handlu zagranicznego na Węgrzech

Jeszcze w czerwcu 1945 roku węgierski rząd ludowo-demokratyczny ustanowił kontrolę państwową nad handlem zagranicznym tworząc Dyrekcję Handlu Zagranicznego przy Ministerstwie Handlu i Spółdzielczości, której zostało powierzono kierownictwo nad eksportem i importem.

Przy Ministerstwie Handlu i Spółdzielczości utworzona została jednocześnie międzyministerialna Rada Handlu Zagranicznego, w skład której weszli przedstawiciele poszczególnych ministerstw: Węgierskiego Banku Narodowego i niektórych innych resortów. Z łona tej Rady wydzielono "Komisję Sześciu" pracującą pod kierownictwem przedstawiciela Ministerstwa Handlu i Spółdzielczości. W celu powiększenia obrotów handlu zagranicznego, decyzją rządu z dnia 23 grudnia 1945 roku stworzony został Fundusz Wyrównywania Cen w Handlu Zagranicznym i Komisja Finansowa, podporządkowane Ministrowi Finansów. Według zaleceń tej Komisji, Minister Finansów mógł pokrywać eksporterom i importerom nie tylko straty poniesione przez nich w trakcie operacji eksportowych czy importowych, lecz również wyrównywać im zyski, o ile osiągnięte one zostały w granicach mniejszych niż zaplanowano. Środki funduszu składały się z potrąceń od zysków w operacjach zagranicznych z dotacji państwowych oraz pożyczek.

W grudniu 1945 roku powstała Najwyższa Rada Gospodarcza, powołana do kierowania całym życiem gospodarczym kraju, w tym również i handlem zagranicznym. Dekrety wydane następnie w dniu 18 stycznia 1946 roku i w dniu 1 stycznia 1947 roku ustaliły, że przyjęcie zamówień zagranicznych, udzielanie zamówień albo składanie ofert na dostawy towarów zagranicą dozwolone jest tylko za zezwoleniem Dyrekcji Handlu Zagranicznego. Nie dotyczy to transakcji kompensacyjnych, transakcji wynikających z umów handlowych Węgier z innymi krajami i transakcji na przeróbkę towarów zagranicznych wewnątrz kraju.

W celu usprawnienia kontroli nad handlem zagranicznym, zostały jednocześnie rozgraniczone funkcje Dyrekcji Handlu Zagranicznego, "Komisji Sześciu" i Rady Międzyministerialnej.

Do zadań Dyrekcji Handlu Zagranicznego należało wydawanie pozwoleń na eksport i import towarów, dostarczanych w ramach clearingu w granicach kontyngentów określonych umowami handlowymi. "Komisja Sześciu" zajmowała się dotąd tylko sprawami importu towarów, zakupywanych za wolną walutę albo

dostarczonych ponad przewidziane w umowach kontyngenty jak również rozdziałem kredytów na zakup towarów za wolną walutę. Międzyministerialna Rada Handlu Zagranicznego przejęła wydawanie pozwoleń na eksport towarów sprzedawanych za wolną walutę albo dostarczonych ponad przewidziane w umowach kontyngenty, jak również pozwoleń na eksport i import towarów objętych transakcjami kompensacyjnymi.

W okresie lat 1945-1947 utworzono szereg organizacji, posiadających uprawnienia monopolistyczne w zakresie eksportu i importu poszczególnych towarów, względnie prowadzących handel z określonymi krajami. Koniec 1947 r. i pierwszą połowę 1948 roku charakteryzowała ofenzywa, podjęta przez władzę ludowo-demokratyczną przeciwko sektorowi prywatnemu w przemyśle jak również w handlu zagranicznym, którego udział w tej ostatniej dziedzinie wynosił/ ^{wtedy} jeszcze około 60%. Po nacjonalizacji banków w grudniu 1947 r. nacjonalizacji w maju następnego roku przedsiębiorstw przemysłowych, transportowych, górniczych i innych, liczących ponad 100 robotników, przygniatająca część środków produkcji przeszła w ręce państwa. W związku z tym udział przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych w węgierskim handlu zagranicznym podniósł się w połowie 1948 r. do 50%.

Przeprowadzona w drugiej połowie 1948 r. prawie całkowita nacjonalizacja węgierskiego handlu zagranicznego pozwoliła na niemal całkowite usunięcie również i z tej dziedziny życia gospodarczego elementów kapitalistycznych. Fakt ten miał ogromne znaczenie dla dalszego planowego rozwoju gospodarki węgierskiej oraz dla rozszerzenia i wzmocnienia współpracy z ZSRR i krajami demokracji ludowej.

Na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 1948 r., która reguluje sytuację prawną i zakres działania przedsiębiorstw przechodzących pod kierownictwo albo na własność państwa, jesienią tegoż roku utworzono pierwszych siedem państwowych przedsiębiorstw handlu zagranicznego. Większość z nich przyjęła postać spółek akcyjnych. Już w końcu 1948 roku ponad 90% całego handlu zagranicznego kraju znajdowało się w rękach państwa. Dalszą eliminację kapitału prywatnego z obrotu handlu zagranicznego prowadzono za pośrednictwem tworzenia nowych przedsiębiorstw handlu zagranicznego o uprawnieniach wyłączności jak również dalszego ograniczania działalności przedsiębiorstw prywatnych.

Utworzenie państwowych przedsiębiorstw handlu zagranicznego i znaczny wzrost węgierskich obrotów handlowych oraz konieczność bardziej ścisłego powiązania handlu zagranicznego z narodowym planem gospodarczym wymagały stworzenia specjalnego organu państwowego dla kierowania handlem zagranicznym i sprawowania nad nim kontroli.

W tym celu w czerwcu 1949 r. utworzone zostało Ministerstwo Handlu Zagranicznego. Dalszy dekret z 15 lipca 1949 r. postanowił, że transakcje handlowe w obrocie zagranicznym dozwolone zostały jedynie osobom posiadającym odpowiednie upoważnienie, wydane przez Ministerstwo Handlu Zagranicznego.

Dekretem Prezydium Węgierskiej Republiki Ludowej z dnia 28 grudnia 1949 o upaństwowieniu zakładów liczących powyżej 10 robotników została faktycznie zakończona nacjonalizacja przemysłu i handlu hurtowego, co zlikwidowało jednocześnie udział kapitału prywatnego w handlu zagranicznym kraju.

Skupienie całego obrotu zagranicznego w rękach państwa pozwoliło oddać handel zagraniczny kraju całkowicie na usługi budownictwa podstaw socjalizmu na Węgrzech.

X

X

X

W sierpniu 1949 roku została uchwalona konstytucja Węgierskiej Republiki Ludowej. Paragraf 6-ty konstytucji stwierdza, że "handel zagraniczny i handel hurtowy znajdują się w rękach instytucji państwowych. Państwo kieruje całością obrotu towarowego".

Zwierzchnie kierownictwo nad handlem zagranicznym sprawuje Rada Ministrów, która zatwierdza umowy między państwowe, nie wymagające ratyfikacji, nadaje kierunek rokowań handlowych, wyznacza skład delegacji dla prowadzenia rokowań handlowych, jak również mianuje przedstawicieli handlowych zagranicą. Ważną rolę odgrywa Rada Gospodarki Narodowej, utworzona w czerwcu 1949 roku na miejsce Najwyższej Rady Gospodarczej. Rada Gospodarki Narodowej reguluje obrót towarowy i określa charakter wzajemnych stosunków handlowych z krajami obcymi, koordynuje plany handlu zagranicznego z planami gospodarki narodowej i pracą Ministerstwa Handlu Zagranicznego z pracą innych resortów oraz ustala i zmienia formy organizacyjne handlu zagranicznego. Planowanie w dziedzinie handlu zagranicznego jest dokonywane przez Państwowy Urząd Planowania przy udziale Ministerstwa Handlu Zagranicznego. W maju 1951 roku została utworzona Rada Importowa, funkcje której polegają na zatwierdzaniu wniosków importowych. Pracą Rady Importowej kieruje przewodniczący Państwowego Urzędu Planowania. Gromadzenie i podział walut zagranicznych i innych środków płatniczych w ramach zatwierdzonych planów, jak również kontrola nad obrotem metalami szlachetnymi, walutami i zagranicznymi środkami płatniczymi, kierownictwo organami celnymi i kontrola nad ich pracą, należą do kompetencji Ministerstwa Finansów.

Przy Ministerstwie Finansów, utworzona została w charakterze organu doradczego Komisja Finansowa Przedsiębiorstw Państwowych posiadająca podkomisje dla poszczególnych gałęzi gospodarki w tym również dla handlu zagranicznego. W skład tej ostatniej podkomisji wchodzi przedstawiciele ministerstw: Finansów, Handlu Zagranicznego i Węgierskiego Banku Narodowego.

Ministerstwo Handlu Zagranicznego czuwa nad wykonaniem planu eksportu i importu, sprawuje kontrolę nad obrotem

zagranicznym, kieruje działalnością węgierskich central handlu zagranicznego i przedstawicieli handlowych zagranicą, kontroluje pracę przedsiębiorstwa transportowo-ekspedycyjnego "Masped", kieruje działalnością Węgierskiej Izby Handlowej itd. Ustawa o pięcioletnim planie rozwoju węgierskiej gospodarki ludowej nakłada na władze handlu obowiązek ścisłego współdziałania w uprzemysłowieniu kraju za pośrednictwem importu niezbędnych dla gospodarki narodowej surowców i urządzeń przemysłowych jak również drogą powiększenia eksportu dla pokrycia wydatków spowodowanych importem.

W celu lepszego wykonania tych zadań w lipcu 1950 roku została przeprowadzona reorganizacja węgierskiego Ministerstwa Handlu Zagranicznego. Znaczne zwiększenie węgierskiego obrotu towarowego ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej spowodowało więc utworzenie w ministerstwie specjalnego Urzędu Krajów Gospodarki Planowej. Zadania jego obejmują sprawy handlu ze Związkiem Radzieckim, krajami demokracji ludowej i Niemiecką Republiką Demokratyczną. Handel węgierski z pozostałymi krajami znajduje się pod kierownictwem i kontrolą Urzędu Krajów Zachodnich.

Komisja finansowa handlu zagranicznego, podległa początkowo Ministerstwu Finansów, została w okresie późniejszym przejęta przez Ministerstwo Handlu Zagranicznego. Przewodniczącym komisji jest przedstawiciel Ministerstwa Handlu Zagranicznego, a członkami jej przedstawiciele ministerstw przemysłowych, Ministerstwa Finansów, Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Węgierskiego Banku Narodowego. Sytuacja prawna i zakres działania operatywnych przedsiębiorstw handlu zagranicznego reguluje dekret Prezydium Węgierskiej Republiki Ludowej z dnia 6 sierpnia 1950 roku "O przedsiębiorstwie państwowym".

Przedsiębiorstwa handlu zagranicznego są osobami prawnymi, mogą nabywać prawa, podejmować zobowiązania oraz ponosić za nie odpowiedzialność.

Działalność swoją wykonywują one pod bezpośrednim nadzorem Ministerstwa Handlu Zagranicznego. Na czele przedsiębiorstwa stoi dyrektor, mianowany przez Ministra Handlu Zagranicznego. Dyrektor kieruje przedsiębiorstwem i reprezentuje go na zewnątrz oraz ponosi pełną odpowiedzialność za jego działalność. Prawo podpisu w imieniu przedsiębiorstwa handlu zagranicznego posiada dyrektor oraz upoważnieni przez niego pracownicy, przy czym dokumenty przedsiębiorstwa mają moc prawną tylko w tym wypadku, jeżeli są one podpisane przez dyrektora, albo przynajmniej przez dwóch upoważnionych pracowników.

Dekret z dnia 6 sierpnia 1950 roku przewiduje również, że poszczególne przedsiębiorstwa państwowe mogą za zgodą Rady Ministrów przybrać formę spółek akcyjnych. Wszystkie przedsiębiorstwa handlu zagranicznego pracują pod bezpośrednią kontrolą Ministerstwa Handlu Zagranicznego za wyjątkiem centrali handlu zagranicznego do spraw eksportu i importu filmów "Mafilm" oraz przedsiębiorstwa eksportu dziczyzny "Mavad", które pod względem administracyjnym podlegają innemu resortowi.

Transport ładunków eksportowych i importowych i załatwianie wszystkich związanych z tym formalności dokonywane na zlecenie centrali handlu zagranicznego. Węgierskie Towarzystwo Transportowe "Masped" podległe Ministerstwu Komunikacji i Łączności. Ministerstwo Handlu Zagranicznego bierze bezpośredni udział w kierowaniu działalnością "Maspedu" oraz sprawuje nad nim kontrolę. Przewozy zagraniczne dokonywane są również przez Radziecko-Węgierskie Towarzystwo Żeglugowe "Meszhart", utworzone w marcu 1946 roku. "Meszhart" transportuje towary do i z zagranicy, wydaje świadectwa składowe, kwity zestawne i świadectwa gwarancyjne: przyjmuje zlecenia w sprawie załatwiania formalności celnych, podatkowych i innych opłat, pośredniczy w uzyskiwaniu pozwoleń na import i eksport towarów, frachtuje tonaż, przyjmuje przedstawicielstwo zagranicznych towarzystw spedycyjno-eksportowych itd.

Ubezpieczenie ładunków zagranicznych dokonywane jest przez Węgierskie Państwowe Towarzystwo Ubezpieczeń i Wschodnio-Europejskie Towarzystwo Ubezpieczeń "Kebirt", za pośrednictwem utworzonego przez te instytucje wspólnego biura.

Zgodnie z dekretem Prezydium Węgierskiej Republiki Ludowej z dnia 2 sierpnia 1950 roku "O planowej gospodarce dewizami", obywatele węgierscy jak również cudzoziemcy nie mają prawa bez pozwolenia władz dewizowych dokonywać wewnątrz kraju obrotu oraz wywozić lub wysyłać z Węgier krajowe lub zagraniczne środki płatnicze, złoto i platynę, jak również wwozić do Węgier walutę węgierską. Płatności dłużników węgierskich wierzytelom zagranicznym winny być dokonywane ponieważ władze dewizowe nie ustaliły innego sposobu umorzenia zadłużeń - krajowymi środkami płatniczymi na zamknięty rachunek forintowy cudzoziemca, który może korzystać ze znajdujących się na rachunku pieniędzy tylko za pozwoleniem władz dewizowych. Jednocześnie zabroniono bez odpowiedniego pozwolenia korzystać z kredytu, udzielonego przez cudzoziemca, zarówno w walucie krajowej jak i w zagranicznej, jak również udzielania podobnych kredytów cudzoziemcom. Powyższe ograniczenia nie dotyczą Ministerstwa Finansów i Węgierskiego Banku Narodowego.

Obok reglamentacji obrotu pieniężnego dekret zajmuje się także zagranicznym obrotem towarowym. Zgodnie z § 39 "prowadzenie rokowań o dostawy towarów za granicę lub też o import towarów z zagranicy, o przeróbkę miejscowego surowca zagranicą albo importowanego surowca wewnątrz kraju dopuszczalne jest tylko na podstawie uprzedniego zezwolenia Ministra Handlu Zagranicznego".

Ograniczenia te nie obejmują rokowań, prowadzonych przez węgierskie organizacje handlu zagranicznego. Dekret zezwala na dokonywanie operacji eksportowych i importowych jedynie pod warunkiem uzyskania odpowiednich licencji wydawanych przez władze dewizowe za zgodą Ministerstwa Handlu Zagranicznego. Wywóz towarów z Węgier dozwolony jest również jedynie za pozwoleniem Ministerstwa Handlu Zagranicznego. Dla wywozu kosztowności oprócz przedmiotów o charakterze osobistym, wymaga się pozwolenia władz dewizowych, którymi są Ministerstwo Finansów i Węgierski Bank Narodowy, dokony-

wujacy na zlecenie Ministerstwa Finansów operacji złotem i walutami, jak również prowadzący rozrachunki zagraniczne /przez Bank Handlu Zagranicznego/.

Węgierski Bank Narodowy ma prawo zawierać transakcje i prowadzić operacje finansowe zarówno w kraju jak i zagranicą. Bank dokonuje również kredytowania obrotów zagranicznych.

Zgodnie z uchwałą Rady Gospodarki Narodowej z dnia 17 sierpnia 1950 roku finansowanie operacji eksportowych i importowych odbywa się za pośrednictwem kredytu bezterminowego na podstawie kwartalnego planu handlu zagranicznego. Centrale handlu zagranicznego obowiązane są przedkładać Węgierskiemu Bankowi Narodowemu miesięczne sprawozdania z wykorzystania udzielonego kredytu. Prócz tego, Węgierski Bank Narodowy udziela przedsiębiorstwom handlu zagranicznego specjalnego kredytu na towary znajdujące się w magazynach tych przedsiębiorstw, jak również na zapłatę towarów eksportowych, będących w danej chwili w procesie produkcji oraz kredytów na usunięcie przejściowych trudności finansowych, powstałych w przedsiębiorstwach handlu zagranicznego z powodu zwłoki w otrzymaniu towarów.

Obecnie przedsiębiorstwa handlu zagranicznego nie posiadają własnych środków obrotowych, a ich potrzeby w tym zakresie pokrywane są wyłącznie drogą kredytu.

Spory wynikające z transakcji handlowych, w których występuje strona codzienna są rozstrzygane za jej zgodą przez Komisję Arbitrażową dla Handlu Zagranicznego przy Izbie Handlowej. Tryb rozpatrywania sporów uregulowany został w roku ubiegłym rozporządzeniem Ministra Handlu Zagranicznego. Zagadnienia arbitrażu handlu zagranicznego na Węgrzech omówiliśmy szczegółowo w numerze 31/34/ "WHZ" w roku 1951, w artykule p.t. "Arbitraż handlu zagranicznego w Czechosłowacji i na Węgrzech".

Tu zaznaczymy, jedynie dodatkowo, że Węgry nie należą do Konwencji Genewskiej z dnia 27 września 1927 roku w sprawie wykonania zagranicznych wyroków arbitrażowych i nie posiadają w tej dziedzinie odpowiednich umów z państwami obcymi. W stosunku do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej, w handlu z którym Węgrzom specjalnie zależy na pogłębieniu stosunków handlowych stosują praktykę uznawania orzeczeń arbitrażowych wydanych w tych krajach.

Niezależnie od tego art.17 umowy radziecko-węgierskiej o handlu i żegludze przewiduje tryb wykonywania wyroków arbitrażowych, poza tym zaś zawarły specjalne porozumienia o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń arbitrażowych z Polską i zamierzają zawrzeć podobne porozumienie z innymi krajami demokracji ludowej. Dalszy ten krok w kierunku zacieśnienia współpracy gospodarczej z krajami obozu pokoju posiada szczególne znaczenie dla Węgier bowiem rozbudowa i pogłębienie tych stosunków ze Związkiem Radzieckim i państwami demokracji ludowej stanowi podstawową przesłankę sukcesów budownictwa socjalistycznego.

W e d ł u g
Wniesznaja Targowla, nr 12.

Zatoka Perska - skarbiec naftowy świata kapitalistycznego

Prawie wszystkie pustynne małe państwa położone pomiędzy Bab-el-Mandeb i Bassra znajdują się pod wpływami Wielkiej Brytanii. Kilku dziesięcioletnie panowanie brytyjskie poza wzmożonym uciskiem ze strony korzystających z ich opieki lokalnych szejków nie przyniosło tym krajom żadnych istotnych zmian. Ludność nadal pozbawiona jest oświaty i prymitywnej choćby higieny, a jedną z najbardziej kwitnących gałęzi handlu jest ciągle jeszcze handel niewolnikami.

Ostatnie lata przyniosły tylko jedną ważną zmianę. Oto pomimo zwierzchnictwa brytyjskiego kontrolę nad bogactwami naturalnymi, przede wszystkim naftą, sprawują przeważnie towarzystwa amerykańskie starając się tą drogą stać się rzeczywistymi panami tego obszaru. Wielka Brytania zdołała utrzymać przewagę swoich wpływów głównie w protektoratach zachodnich t.j. w Adenie, Mandramanth i sąsiadujących z nimi terenach. W krajach tych działa towarzystwo "Petroleum Concession Ltd - filia "Iraq Petroleum Co".

Do drugiej grupy krajów otaczających Arabię należy sułtanat Oman i Wybrzeże Piratów, gdzie źródła nafty są już znane, lecz zasoby jej nie są dotąd oszacowane.

Terytorium sułtanatu w Oman wynosi 250.000 km² a zaludnienie około 600.000 mieszkańców. Na niewielkim tylko stosunkowo obszarze istnieje rolnictwo. Dzięki hodowli oraz uprawie trzciny cukrowej i palm daktylowych, roczna wymiana towarowa przez porty Oman i Mascate wyraża się sumą ponad 2 mld fr.fr. rocznie w każdym kierunku.

Trzecią grupę stanowią emiraty Zatoki Perskiej t.j. Katar, Bahrein i Kuwejt.

Katar liczy około 25.000 ludności, natomiast Archipelag Bahrein zaledwie 10.000 mieszkańców. Ten ostatni posiada nowoczesne porty, położone naprzeciw źródeł ropy naftowej w Abcuarq i Damman oraz wsławił się połowami pereł, po które zjeżdżają się tu kup z całego świata.

Kuwejt posiada na obszarze 15.500 km² 160.000 ludności. Życie gospodarcze ogranicza się do niewielkich warsztatów budowy bark i nieznacznej hodowli oraz uprawy kilku kultur roślinnych dla konsumpcji wewnętrznej.

Głównym a właściwie jedynym bogactwem tego kraju jest nafta, zjadująca się w rękach koncernów kapitalistycznych, którzy za jej pośrednictwem decydują o losach tego obszaru i miejscowej ludności.

Wobec silnej ekspansji amerykańskiej, rezerwującej dla U.S.A. zasoby naftowe zachodniej półkuli, zaopatrzenie Europy Zachodniej w ropę naftową związane jest przeważnie z Bliskim Wschodem. Wydobycie ropy na tym terenie wyniosło w roku 1950 - 88 mln ton/ czyli 16,5% produkcji światowej /wobec 25 mln w roku 1945 /7%/ i 15 mln w roku 1939 /5,4%/.

Wagę emiratów Zatoki Perskiej ilustrują ich poszczególne udziały w zapasach ropy naftowej Bliskiego Wschodu: Bahrein - 3%, Katar - 3,5%, Kuwejt - 33,5%. Ten ostatni stoi przed Iranem, Irakiem i Arabią.

Nacjonalizacja przemysłu naftowego w Iranie spowodowała zwrócenie uwagi na wzrost wydobycia ropy i wzmoczenie nowych poszukiwań w bardziej "bezpiecznych" dla międzynarodowego kapitału t.zn. w mniej uświadomionych krajach tego terenu. Produkcja ropy naftowej małych krajów Zatoki Perskiej stale wzrasta. W roku 1950 wydobyto 1,5 mln ton w Bahrein, 1,6 mln ton w Katarze, 17 mln ton w Kuwejcie. W roku 1951 odpowiednio - 2 mln, 3 mln i 32 mln ton.

Sułtan Bahreinu odstąpił swą naftę koncernowi "Standard Oil of California", który utworzył dla jej eksploatacji filię pod nazwą "Bahrein Petroleum Co", która posiada tam jednocześnie potężną nowoczesną rafinerię. Jednakże zapasy tego kraju zdają się być stosunkowo ograniczone i produkcja zbliża się już zapewne do swych szczytowych możliwości.

Na półwyspie Katar źródła naftowe od czasu ich odkrycia w roku 1939 eksploatuje towarzystwo "Iraq Petroleum Co". Posiada ono również inne koncesje w emiratach protektoratu Aden i Zatoki Oman, które w roku 1950 dały 1.510.000 ton ropy czyli 0,3% jej światowej produkcji, w roku zaś 1951 - 2,4 mln ton.

Największe pola naftowe znajdują się w sułtanacie Kuwejt i są eksploatowane przez "Kuwejt Oil". Połowa akcji tego towarzystwa należy do amerykańskiego "Gulf Oil" druga zaś do brytyjskiego "Anglo-Iranian Co". "Kuwejt Oil Co" otrzymała w roku 1934 koncesję na 75 lat i po wielu bezowocnych początkowych poszukiwaniach rozpoczęła w roku 1938 eksploatację. Od lipca roku 1946, po wykończeniu nowoczesnych instalacji portowych, produkcja zaczęła wzrastać bardzo szybko. W roku 1946 wydobyto w Kuwejcie 0,8 mln ton ropy naftowej, w roku 1947 - 2,3 mln ton, a w roku 1949 - 17 mln ton, a w roku 1950 - 32 mln ton /czyli tyle samo co w Iranie w r.1950/. Przewiduje się, że produkcja w roku 1952 wyniesie już 40 mln ton, w roku zaś 1958 ma dojść do 50-60 mln ton.

Towarzystwo "Kuwejt Oil Co" posiada w Burgham największe choć jakościowo niższego gatunku źródła nafty na świecie, których produkcja wyniosła w roku 1951 25 mln ton. Olbryzmią ich rentowność polega nie tylko na bogactwie pokładów, lecz na ich położeniu w pobliżu wybrzeża, do którego ropa doprowadzona jest rurociągami, długości około 10 km i przelewana wprost do tankowców.

W roku 1947 zasoby ropy naftowej szacowano w Kuwejcie na 650 mln ton co wynosić miało 7,5% światowych zasobów.

Dziś ocenia się je na 2 mld ton czyli wynoszą one 4-tą część znanych dotychczas pokładów nafty na świecie.

Kuwejt posiada 110 szybów, stoi zatem pod tym względem na czwartym miejscu po Stanach Zjednoczonych A.P., Wenezueli i Arabii Saudyjskiej /oprócz Iranu/.

Jak z tego wynika, półwysep Arabski przecina od Zatoki Perskiej niemal aż do Adenu i Yemenu, do których coraz bardziej zbliżają się poszukiwania geologiczne, szeroki łańcuch szybów naftowych.

Co się tyczy emiratów południowych, do niedaleka przyszłość odkryje ich bogactwa. Właśnie ta przyszła doniosłość gospodarcza oraz pierwszorzędne położenie strategiczne są przyczyną, dla której w ostatnich latach Wielka Brytania starała się wzmocnić swoje wpływy polityczne na tych terytoriach.

Między innymi tamtejszym emirom zaproponowała ona "pomoc" finansową na cele rozwoju gospodarczego, co jest wypróbowanym środkiem uzależnienia kraju. Plany te przybierają konkretny kształt polityczny w projekcie połączenia protektoratów wokół Adenu w jedną federację z Adenem włącznie. Jak dotychczas projekt ten spotyka się z licznymi sprzeciwami emirów, którzy obawiają się utraty swej władzy i raczej skłaniają się w stronę Yemenu, pragnącego zaanektować te księstwa.

Na wybrzeżu wschodnim Wielka Brytania montuje "Federację Zatoki Perskiej" ze stolicą w Bahrein, lecz również i tu sułtanowie stawiają pewien opór.

Reasumując powyższe, należy stwierdzić, że niegdyś pustynne emiraty Zatoki Perskiej stały się dziś obszarem niezmiernie ważnym pod względem gospodarczym, a co za tym idzie przedmiotem zabiegów politycznych i ukrytej walki pomiędzy państwami imperialistycznymi.

W e d ł u g
Bilans Hebdomadaires
18.I.1952

130

10